

A woman with dark hair, wearing a purple top and black tights, is sitting in a wooden armchair in a library, reading a book. The background is filled with bookshelves containing various books and decorative items like busts and classical architecture models.

*Anne Nikulainen
Tiina Pietiläinen*

*Yksin, yhdessä
vai yhdeksi?*

*Anne Nikulainen, Tiina Pietiläinen: Yksin, yhdessä vai yhdeksi?
Suomen tieteellisen kirjastoseuran julkaisuja 2006*

*Kustantaja Suomen tieteellinen kirjastoseura
PL 9, 00014 Helsingin yliopisto
ISSN 0359-9310
ISBN 951-96835-3-4*

*Kannen kuva Markku Lappalainen
Taitto Johanna Salonen*

*Anne Nikulainen
Tiina Pietiläinen*

Yksin, yhdessä vai yhdeksi?

*Kysely Suomen kirjastoseuran, Suomen tieteellisen kirjastoseuran,
Finlands svenska biblioteksföreningin ja Tietoasiantuntijoiden jäsenille
seurojen tulevaisuuden yhteistyömuodosta*

Sisällys

- 1 JOHDANTO 4
- 2 SEURAT JA NIIDEN YHTEISTYÖ 5
  - 2.1 Suomen kirjastoseura 5
  - 2.2 Suomen tieteellinen kirjastoseura 6
  - 2.3 Finlands svenska biblioteksförening 7
  - 2.4 Tietoasiantuntijat 8
    - 2.4.1 Tietopalvelualan kuvaus 9
  - 2.5 Kirjasto- ja informaatioalan seurojen neuvottelukunta 9
  - 2.6 Syitä yhteistyön tiivistämiseen 10
  - 2.7 Jotain hyvää Tanskan maalla 11
  - 2.8 Seurojen yhdistymisestä ja sateenvarjo-organisaatiosta 12
- 3 KYSELYTUTKIMUS 14
  - 3.1 Suunnitteluvaihe 14
  - 3.2 Kyselylomake ja saatekirje 14
  - 3.3 Ongelmia kyselyn toteuttamisessa 15
  - 3.4 Kyselyn toteuttaminen ja vastauslomakkeiden käsittely 16
  - 3.5 Lähetys- ja vastausmäärät 16
  - 3.6 Aineiston tallennus ja tulkinta 18
- 4 TUTKIMUKSEN TULOKSET 19
  - 4.1 Taustatiedot 19
    - 4.1.1 Ikäjakauma 19
    - 4.1.2 Sukupuoli 19
    - 4.1.3 Työpaikka 20
  - 4.2 Varsinaiset kysymykset 20
    - 4.2.1 Aktiivisuus 20
    - 4.2.2 Tyytyväisyys kysymykset 22
    - 4.2.3 Syyt kuulua seuraan 25
    - 4.2.4 Mielenpide jäsenmaksusta 26
    - 4.2.5 Yhteistyömuoto 27
    - 4.2.6 Lähtökohdat yhteistyömuodon tarkempaan analyysiin 28
- 5 SUOMEN KIRJASTOSEURA 30
  - 5.1 Työpaikka 30
  - 5.2 Syyt kuulua seuraan 30
  - 5.3 Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa 31
  - 5.4 Muiden sopivuus yhteistyöhön 31
  - 5.5 Mielenpiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta 32
    - 5.5.1 Aktiivisuus ja yhteistyömuoto 33
    - 5.5.2 Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto 34
    - 5.5.3 Muiden seurojen sopivuus ja yhteistyömuoto 34
    - 5.5.4 Monijäsenyys ja yhteistyömuoto 34
  - 5.6. Vastaa jien palautetta Suomen kirjastoseuralle 35

6	SUOMEN TIETEELLINEN KIRJASTOSEURA	36
6.1	Työpaikka	36
6.2	Syyt kuulua seuraan	36
6.3	Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa	37
6.4	Muiden sopivuus yhteistyöhön	37
6.5	Mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta	38
6.5.1	Aktiivisuus ja yhteistyömuoto	39
6.5.2	Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto	39
6.5.3	Muiden seurojen sopivuus ja yhteistyömuoto	40
6.5.4	Monijäsenyys ja yhteistyömuoto	40
6.6	Vastaajien palautetta Suomen tieteelliselle kirjastoseuralle	42
7	FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENING	42
7.1	Työpaikka	42
7.2	Syyt kuulua seuraan	42
7.3	Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa	43
7.4	Muiden sopivuus yhteistyöhön	43
7.5	Mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta	44
7.5.1	Aktiivisuus ja yhteistyömuoto	45
7.5.2	Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto	46
7.5.3	Muiden seurojen sopivuus ja yhteistyömuoto	46
7.5.4	Monijäsenyys ja yhteistyömuoto	47
7.6	Vastaajien palautetta Finlands svenska biblioteksforeningille	47
8	TIETOASIAANTUNTIJAT	48
8.1	Työpaikka	48
8.2	Syyt kuulua seuraan	48
8.3	Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa	49
8.4	Muiden sopivuus yhteistyöhön	49
8.5	Mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta	50
8.5.1	Aktiivisuus ja yhteistyömuoto	51
8.5.2	Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto	52
8.5.3	Muiden seurojen sopivuus ja yhteistyömuoto	52
8.5.4	Monijäsenyys ja yhteistyömuoto	53
8.6	Vastaajien palautetta Tietoasiantuntijoille	53
9	POHDINTAA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	54
10	LÄHTEET	56
	LIITTEET	
	Saatekirje suomeksi ja ruotsiksi	58-59
	Kyselylomake suomeksi ja ruotsiksi	60-63

1 Johdanto

Sanotaan, että Suomi on yhdistysten luvattu maa. Suomessa on myös yksi maailman parhaista, ellei jopa paras, kirjastoverkosto. Näiden asioiden valossa on melko ymmärrettävää, että Suomesta löytyy myös koko joukko kirjasto- ja informaatioalan seuroja/yhdistyksiä. Kirjastot.fi-sivuilla mainitaan 8 kirjastoalan yhdistystä, mutta kyselyymme tulneiden vastausten perusteella niitä on useampia¹. Näistä neljä on päätynt tekemään epävirallista yhteistyötä ja heidän yhteinen neuvottelukuntansa halusi kartoittaa jäsenistönsä mielipidettä seurojen mahdollisesta yhteisestä tulevaisuudesta.

Kirjasto- ja informaatioala on pikkuhiljaa selvästi muuttumassa ja muutoksen tuulet kenties ovat näkyneet seuroissakin hienoisena jäsenmäärien laskuna. Toisaalta seurojen ja koko alan ikuisena ongelmana tuntuu olevan myös alan heikko yhteiskunnallinen arvostus ja suuren yleisön tietämättömyys kirjastoammattilaisten koko työnkuvasta. Luulisi, että yleisesti Suomen parhaimpiin palveluihin kuuluva kirjastotoiminta olisi arvostetumpi ja tunnetumpi. Näihin kaikkiin ongelmiin kirjasto-seurojen neuvottelukunta haluaisi parannusta, ja yhtenä vaikutusmahdollisuutena on nähty yhteistyön tiivistäminen.

Ja juuri siitä tässä työssä on kysymys: seurojen jäsenistöltä kysytään heidän mielipidettään asiasta, jotta seurat voivat ottaa heidän mielipiteensä huomioon tulevaisuuden linjauksista päätteessään. Tulemme selvittämään mikä on mahdollista lain puitteissa, mikä olisi alan kehityksen kannalta meidän ja joidenkin muidenkin mielestä mahdollista ja toivottavaa, mitä jäsenet kyselyn perusteella haluavat ja miksi.

Työmme on rajattu neuvottelukunnassa mukana oleviin neljään seuraan, mutta tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvasta tiiviimmästä yhteistyöstä tai jopa seurojen yhdistymisestä eivät ole muut alan seuraten mitenkään poissuljettuja. Entistä useampien seurojen ja myös muiden alan vaikuttajien liittyminen yhteistyöhön olisi ehkä toivottavaakin.

Pyrimme etsimään syitä kyselyyn saamiemme vastauksien takaa, emme ainoastaan esitä erilaisia aineistosta saatuja kaavioita. Tämän lisäksi työmme sisältää kyselyssä mukana olevien seurojen ja niiden neuvottelukunnan esittelyn, muun aiheeseen olennaisen viitekehityksen läpikäymisen, prosessikuvauksen kyselyn toteuttamisen eri vaiheista, vastaajien taustatietojen analysoinnin ja seuroittain tapahtuvan tarkemman esittelyn eritoten kyselyn tärkeimpään kysymykseen liittyen. Lopuksi kokoamme saamamme tulokset yhteen, esitämme yhä lisää kysymyksiä ja heitämme pallon takaisin seuroille.

¹ Kirjastot.fi 6.4.2006

2 Seurat ja niiden yhteistyö

2.1 Suomen kirjastoseura

Vuonna 1910 perustettu Suomen kirjastoseura, josta myöhemmin käytämme myös lyhennettä SKS², on aatteellinen ja ammatillinen järjestö, jonka toiminnan tavoitteena on kehittää kirjastopalveluita. Seura on avoin kaikille ja siihen kuuluu n. 2100 jäsentä. Kirjastoseura ottaa kantaa kirjastopolitiikkaan ja kampanjoi kirjastojen puolesta, sekä osallistuu kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Seura julkaisee Kirjasto-lehteä sekä järjestää kurssseja ja seminaareja. Seuran jäsenmaksut vuonna 2006 ovat: henkilöjäsenmaksu 45 euroa, eläkeläiset 25 euroa, alan päätoimiset opiskelijat 21 euroa ja yhteisöjäsenmaksu 100 euroa.³

Kirjastoseuran arvot ovat tasa-arvoisuus, vuorovaikutteisuus, demokraattisuus, julkisuus ja avoimuus. Seuran määrittelee itsensä näin: ”seuran tarkoituksena on edistää kirjastolaitoksen kehitystä, tehdä tunnetuksi kirjastojen yhteiskunnallista ja tieteellistä tehtävää ja kulttuuri-merkitystä sekä kohottaa kirjastoalalla työskentelevien ammattitaitoa”.

Kirjastoseura toimii kirjastoalan edunvalvojana. Toiminnan tavoitteena on kirjastojen näkyvyyden ja merkityksen lisääminen yhteiskunnassa sekä kirjastojen toimintaedellytysten parantaminen. Kirjastoseura tukee kirjastoissa työskentelevien vuorovaikutusta, ammatissa oppimista ja kehittymistä sekä työssä jaksamista. Tulevaisuudessa seura pyrkii lisäämään näkyvyyttään sekä aktivoimaan jäsenoimintaansa.

Kirjastoseuran toiminta perustuu tiiviiseen yhteistyöhön kirjastoalan valtakunnallisesta kehittämisestä kiinnostuneiden seuran jäsenten sekä keskeisten kirjastoalaan valtakunnallisesti vaikuttavien päättäjien kesken.⁴

Suomen kirjastoseurassa toimivat seuraavat työryhmät ja toimikunnat:

- Vaalitoimikunta 2006
- Musiikkityöryhmä v. 2006
- Lastenkirjastotyöryhmä v. 2006
- Kirjastoautotyöryhmä v. 2005–2007
- Kirjastoautostandardityöryhmä v. 2005–2007
- Fiktioryhmä v. 2006
- Koulun ja kirjaston yhteistyöryhmä v. 2005

² SKS ei ole Suomen kirjastoseuran virallinen lyhenne, vaan Suomalaisen Kirjallisuusseuran. Tässä työssä olemme saaneet luvan käyttää lyhennettä SKS seuran toiminnanjohtajalta Sinikka Sipilältä sähköpostitse 2.4.2006.

³ Suomen kirjastoseura 2.4.2006 ja Suomen kirjastoseura 3.4.2006.

⁴ Suomen kirjastoseura 4.4.2006

- Jäsentyöryhmä v. 2005
- Kirjastolehden avustajapaneeli
- Kirjastoalan tekijänoikeusryhmä
- Kirjastopäivien suunnittelutyöryhmä
- Kirjastojen strategiatyöryhmä⁵

2.2 Suomen tieteellinen kirjastoseura

Suomen tieteellinen kirjastoseura RY (STKS) on vuonna 1929 perustettu kirjasto- ja tietopalvelualan tieteellinen yhdistys, johon kaikki alalla toimivat voivat liittyä. Seura pyrkii aktiivisesti edistämään alaa koskevaa tutkimus- ja tiedotustoimintaa sekä alalla työskentelevien ammattitaitoa. Tavoitteena on myös tehdä tunnetuksi tieteellisten kirjastojen ja tietopalvelun merkitystä yhteiskunnassa ja osallistua alan tutkimus- ja koulutustoiminnan kehittämiseen.

Seura toimii vapaaehtoistyön varassa ja kuuluu Tieteellisten seurain valtuuskuntaan (TSV). Yhdistys tarjoaa n. 700 jäsenelleen Signum-lehden. Toimintansa seura rahoittaa jäsenmaksuilla, Signumin vuosituloilla ja seminaarien tuotoilla. Jäsenmaksut vuodessa ovat: henkilöjäsenet 30 euroa, ei-työelämässä olevat 20 euroa ja yhteisöjäsenet 100 euroa⁶.

Seura toimii työryhmien kautta. Työryhmiä perustetaan tarpeen mukaan kulloinkin keskeisten asioiden ympärille.

Nykyiset työryhmät ovat:

- Erikoiskirjastojen työryhmä
- Kansainvälisten asioiden työryhmä
- Kaukopalvelutyöryhmä
- Kausijulkaisutyöryhmä
- Laatutyöryhmä
- Opintopalveluiden työryhmä
- Taidekirjastojen työryhmä
- Tekijänoikeustyöryhmä⁷

Seuran hallitus sekä seuran eri työryhmät osallistuvat aktiivisesti alan kansainväliseen toimintaan, tiedottavat ajankohtaisista kansainvälisistä kysymyksistä ja edistävät kansainvälisten yhteyksien luomista. Seura

⁵ Suomen kirjastoseura 1.4.2006

⁶ Suomen tieteellinen kirjastoseura 2.4.2006

⁷ Suomen tieteellinen kirjastoseura 3.4.2006

on jäsenenä IFLA:ssa, EBLIDA:ssa ja NVBF:ssä sekä UK Serials Groupissa, joiden toimintaan ja kokouksiin se osallistuu resurssien mukaan. Seuran kansainvälisen työryhmän jäsenet toimivat aktiivisesti useissa kansainvälisissä järjestöissä.

STKS:n toiminnan tavoitteena on kirjastotoimen ja -palvelujen edistäminen, jäsenistön ammatillisen kehityksen tukeminen, kansainvälinen kirjasto- ja tietopalvelualan yhteistyön edistäminen sekä kirjasto- ja tietopalvelualan yhteiskunnallisen näkyvyyden ja vaikuttavuuden lisääminen. Seuran toimintaan kuuluu kirjasto- ja tietopalvelualan kehityksen seuraaminen ja siitä tiedottaminen, sekä yhteistyö kirjasto- ja tietopalvelualan muiden järjestöjen kanssa.⁸

2.3 Finlands svenska biblioteksförening

Finlands Svenska Biblioteksförening (FSBF) on vuonna 1938/1982 perustettu aatteellinen yhdistys, joka ajaa suomenruotsalaisen identiteetin ja kulttuurin asiaa kirjastoissa sekä ruotsinkielisissä, että kaksikielisissä ympäristöissä. FSBF syntyi, kun vuonna 1938 perustettu "Österbottens svenska biblioteksförening" ja vuonna 1945 perustettu "Biblioteksföreningen för södra Finland" yhdistettiin vuonna 1982 ja uudeksi nimeksi tuli "Finlands svenska biblioteksförening r.f".

Seuran toimintaan kuuluu hankkeisiin, koulutukseen ja tutkimukseen liittyvien aloitteiden tekeminen. Seuran tavoitteena on kirjastojen roolin edistäminen sekä vaikuttaminen. Yhdistys tekee aktiivisesti yhteistyötä mm. erilaisten koulutusyksikköjen, opetusministeriön ja opetushallituksen kanssa.

Toimintaa johtaa hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja sekä kuusi jäsentä, jotka edustavat suomenruotsalaisuuden eri puolia. Yhdistys on aktiivinen IFLA:n (International Federation of Library Associations) jäsen, on mukana Eblida:n (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations) toiminnassa, sekä tekee yhteistyötä muiden suomalaisten ja pohjoismaisten kirjastojärjestöjen kanssa.

Yhdistykseen voivat liittyä niin kirjastoalantyöntekijät, luottamushenkilöt, opiskelijat, kuin muuten vain kiinnostuneetkin. Jäseniä seurassa on noin 300. Seura julkaisee Bibban-lehteä sekä järjestää vuosittain konferenssin (Årskonferens) sekä koulutustapahtumia. Yhdistyksen kaksi jaostoa järjestävät muutaman kerran vuodessa koulutuspäiviä, debatteja ja opintovierailuja. Yhdistys järjestää myös opintomatkoja ja osallistuu

⁸ Suomen tieteellinen kirjastoseura 2.4.2006

kirjamesseille. Jäsenmaksu on vuodessa 20 euroa, kirjastoalan opiskelijoille ja eläkeläisille 10 euroa.⁹

2.4 Tietoasiantuntijat

Tietoasiantuntijat ry, josta käytämme myöhemmin myös lyhennettä TA (ei seuran virallinen lyhenne) on eri tietoammateissa toimivien asiantuntijoiden yhdistys, jonka tavoitteena on edistää jäsentensä ammatillista osaamista sekä yhteistyötä alan järjestöjen kesken. Tietoasiantuntijat RY perustettiin vuonna 1947, ensin Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran nimisenä. Seuran nimi muutettiin vuonna 1981 Tietopalveluseuraksi ja vuonna 2004 yhdistys vaihtoi nimensä Tietoasiantuntijat ry:ksi. Yhdistykseen kuuluu lähes 1000 jäsentä, jotka ovat tiedon tuottajia, tiedon välittäjiä sekä uuden tiedon luoja.

Toimintansa alkuajoista lähtien seura on toiminnallaan vaikuttanut yritysten tietopalvelujen kehittämiseen merkittävästi. Myös sekä pohjoismaisen, että muu kansainvälinen yhteistyö, koulutus ja julkaisu toiminta ovat kuuluneet seuran toimintaan alusta alkaen. Tietoasiantuntijat toimii aktiivisesti alan kansainvälisissä järjestöissä ja tarjoaa jäsenilleen tilaisuuden luoda seuran kautta kansainvälisiä kontakteja.¹⁰

Seura arvostaa ammatillista uudistumista, verkostoitumista, yhdessä toimimista ja yhteiskunnallista vaikuttamista. Seura julkaisee Tietoasiantuntija -lehteä ja järjestää vuosittain Tietopäivät-tapahtuman. Tietoasiantuntijoiden jäsenmaksut ovat seuraavat: henkilöjäsen 50 euroa/vuosi, opiskelijajäsen 20 euroa/vuosi ja yhteisöjäsen 500 euroa/vuosi.¹¹

Tietoasiantuntijat on ollut mukana myös STKS:n jäsenlehden Signumin julkaisu toiminnassa. Vuonna 1969 Suomen kirjallisuuspalvelun Info-Uutiset ja Suomen tieteellisen kirjastoseuran lehti Signum yhdistettiin. Tietoasiantuntijoiden oma Tietopalvelu-lehti alkoi ilmestyä vuonna 1986.¹²

Työryhmät ovat tärkeä osa Tietoasiantuntijoiden toimintaa. Ryhmät muodostuvat jäsenistön aloitteesta aihepiirin ja ajankohtaisuuden mukaan. Ne järjestävät koulutusta, matkoja, keskustelutilaisuuksia ja tutustumiskäyntejä.

Tietoasiantuntijat ry:ssä toiminnassa ovat seuraavat työryhmät 2006:

⁹ Finlands svenska biblioteksörening 3.4.2006

¹⁰ Tietoasiantuntijat 2.4.2006

¹¹ Tietoasiantuntijat 1.4.2006

¹² Helsingin yliopiston kirjasto 7.4.2006 ja Tietoasiantuntijat 2.4.2006.

- BisNetti-työryhmä
- Globaali tulevaisuus -työryhmä
- Itätyöryhmä
- Julkishallinnon työryhmä
- Sanasto- ja luokittelutyöryhmä
- Tietomateriaaliryhmä
- Koulutustoimikunta
- Tietoasiantuntija -lehden toimituskunta¹³

2.4.1 Tietopalvelualan kuvaus

”Tietopalvelualan muodostavat tietoasiantuntijat, jotka hankkivat, jalostavat ja järjestävät tietoa, sekä tiedon tuottajat ja välittäjät, jotka tuottavat ja myyvät tietoa”¹⁴.

Tietoammattilaiset työskentelevät tiedon hallinnan, tiedon johtamisen ja sisällöntuottamisen parissa. He osallistuvat myös tietojärjestelmien kehittämiseen ja rakentamiseen sekä tietopalveluiden tuotteistamiseen. Tietoammattilaiset työskentelevät julkishallinnossa, yritysmaailmassa, yhdistyksissä sekä itsenäisinä yrittäjinä.

Tietopalvelu etsii, hakee ja valikoi oikeaa tietoa oikea-aikaisesti luotettavasta lähteestä. Tietopalvelutyössä on tunnettava tiedonlähteet ja osattava analysoida, seuloa, tallentaa ja välittää tietoa tarkoituksenmukaisesti. Samalla tiedonhankinnan kustannukset on kuitenkin pidettävä kurissa. Toisinaan on osattava ratkaista tiedonkäsittelyyn tai tiedon hallintaan liittyviä ongelmia omassa organisaatiossa.

Tietopalvelun asiantuntijoiden on tärkeää tehdä yhteistyötä muiden oman alansa osaajien kanssa. Tietoja ja taitoja on jatkuvasti ylläpidettävä ja kehitettävä nopeasti kehittyvässä tietoyhteiskunnassa.¹⁵

2.5 Kirjasto- ja informaatioalan seurojen neuvottelukunta

Kirjastoseurojen neuvottelukunta perustettiin 10.6.2004. Kirjastoseuroissa on keskusteltu yhteistyön tiivistämisestä ja yhdistymisestä jo 1970-luvulta asti. Seurojen jäsenistöt ovat vaatineet yhteistyön tiivistämistä. Neuvottelukunnan perustamiseen tuli alkusysäys STKS:n jäsenkyselystä, jossa yhteistyötä toivottiin nykyisten jäsenseurojen kanssa.

¹³ Tietoasiantuntijat 4.4.2006

¹⁴ Tietoasiantuntijat 3.4.2006

¹⁵ Tietoasiantuntijat 3.4.2006

Neuvottelukunta on perustettu alan yhteistyön kehittämiseksi. Neuvottelukunnan tavoitteita ovat alan näkyvyyteen vaikuttaminen, ammatti-identiteetin voimistaminen sekä kansainvälisen yhteistyön vahvistaminen. Tällä hetkellä kirjasto- ja tietopalvelualan kenttä on hajanainen ja ammatti-identiteetti epäselvä.¹⁶

Kirjasto- ja tietopalvelualan merkitystä tietoyhteiskunnan kehittämisessä halutaan painottaa sekä palvelujen käyttäjille, että resursseista päättävälle tahoille.

Yhteistyön kehittämiseksi neuvottelukunta etsii konkreettisesti toimivia ideoita, malleja ja toimintamuotoja. Tätä varten yhdistykset vierailivat Lontoossa tutustuen brittiläisten kirjastoseurojen kattojärjestön, CILIPin toimintaan.

Toistaiseksi seurojen välisen yhteistyön muotona on epävirallinen ”saateenvarjo”-malli, jonka kautta seurat esiintyvät yhdessä esim. julkilausumissa ja tiedotteissa. Yhteinen ääni on tärkeä alan kansallisen vaikuttamisen kannalta.

Kirjastoseurat tekevät yhteistyötä myös kansainvälisessä toiminnassa. Suomalaiset yhdistykset asettuvat yhteisen ehdokkaan taakse kirjastoseurojen eurooppalaisen kattojärjestön, EBLIDA:n hallituksen jäseniä valittaessa. Kansainvälisessä yhteistyössä erityinen rooli on Pohjoismailla ja Baltian mailla.¹⁷

2.6 Syitä yhteistyön tiivistämiseen

Suomalainen kirjastokenttä on vahvasti verkostoitunut. Yhteishankkeet ja -palvelut ovat tiivistäneet suomalaisten kirjastojen yhteistyötä erityisesti 2000-luvulla. Uusia vaikuttajaryhmiä on syntynyt, esim. eri kirjastosektoreiden neuvostot. Uudet toimijat luovat uudenlaisia kehyksiä seurojen toiminnalle ja seurojen roolit kaipaavat täsmentämistä. Kehitys haastaa kirjastoseuroja tarttumaan hankkeiden ulkopuolisiin, alan yhteisiin ja laajempiin näkemyksellisiin kysymyksiin.

Tulevaisuuden haasteina ovat mm. kirjasto- ja tietotyön merkityksen osoittaminen sekä uudella tavalla verkostoituneen kirjastokentän mukanaan tuomat haasteet. Innostus vapaaehtoistyöhön, johon järjestötoiminta on perustunut, on hiljaa hiipunut. Tulevaisuudessa moniammatillisuus laajentaa toimenkuvia ja koulutustarjontaa on yhä enemmän saatavilla. Haasteina ovat siten myös koulutuksen järjestäminen ja ammatillisen kehityksen tukeminen. Koulutusta järjestettäessä on tarkem-

¹⁶ Suomen kirjastoseura 4.4.2006

¹⁷ Suomen tieteellinen kirjastoseura 4.4.2006

min harkittava, mihin kannattaa panostaa ja voitaisiinko koulutusta toteuttaa yhteistyössä¹⁸.

Seurojen syvempi yhteistyö toisi mukanaan monia mahdollisuuksia. Seuroja vaivaavaa resurssipulaa helpottaisi, jos seurat voisivat toimia yhteisissä tiloissa, joissa hoidettaisiin keskitetysti esim. talousasiat, jäsenrekisterin päivitys ja muut toimistotyöt. Toimintojen yhdistämisen myötä voimia säästyisi tähdellisimpiin asioihin, kuten kansallisen ja kansainvälisen toiminnan kehittämiseen ja vaikuttamiseen. Seurat voisivat palkata uusia henkilöitä hoitamaan toimistupuolen tehtäviä, jolloin roolit selkiytyisivät ja ammattiosaamiseen voitaisiin panostaa.

Yhteistyön syventämiseen löytyy useita vaihtoehtoja aina toimistopalvelujen keskittämisestä kattojärjestykseen ja seurojen yhdistämiseen. Seuroissa on mietittävä millainen toiminta-ajatus ja tavoitteet tulevaisuuden liitolla on. Yhdistymistä on pohdittava kunkin seuran kannalta erikseen. Mahdollisia hyötyjä on punnittava sekä seurojen, että yksittäisten jäsenten kannalta. Muita mietittäviä asioita ovat yhteistoiminnan rahoittaminen sekä jäsenmaksun suuruus, lehtien ja kotisivujen muoto tulevaisuudessa sekä millä kielellä toimitaan. Mahdollisen liiton rajat voisi jättää avoimiksi, jolloin liittoa voisi laajentaa myöhemmin lähialojen järjestöjen kanssa. Uudet yhdistelmät laajentaisivat alaa. Jäsenien kannalta yhdistyminen merkitsisi enemmän tapahtumia sekä koulutus-tilaisuuksia¹⁹.

2.7 Jotain hyvää Tanskan maalla

Tanskassa on yksi maailman parhaista kirjastoverkoista, aivan kuten Suomessakin. Voi jopa sanoa, että Suomi ja Tanska kilpailevat maailman ykköspaikasta²⁰. Pienestä Tanskan maasta löytyy ainakin 600 valtion erikoiskirjastoa, 277 kaupunginkirjastoa (joissa on yhteensä noin 900 kirjaston toimipistettä ja 60 kirjastoautoa). Tanskassa on 4 kirjastoja/tai informaatioalan seuraa ja vuonna 1990 ne perustivat sateenvarjoorganisaation, johon kuuluvat kaikki Tanskan kirjastoyhdistykset ja kirjastoalan ammattiliitto, Bibliotekarforbundet, joka oli perustettu vuonna 1968. Tarkoituksena oli kasvattaa kirjastoalan vaikutusmahdollisuuksia viranomaistahoja ”vastaan”. Yksi iso kun yleensä on vaikuttavampi kuin monta pientä.²¹

¹⁸ Suomen tieteellinen kirjastoseura 4.4.2006

¹⁹ Kirjastoseurojen neuvottelukunta 19.12.2005

²⁰ Verho 2005, 12

²¹ Danish Union of Librarians – Bibliotekarforbundet 5.2.2006

Tästä Tanskan mallista voisivat myös suomalaiset kirjasto- ja informaatioalan seurat ottaa halutessaan mallia, ja kyselymme tärkeimmän 2.1-kysymyksen b-vaihtoehto onkin pitkälti tämän mallin mukainen suomalainen versio. Toisaalta Suomesta puuttuu kirjasto- ja informaatioalan oma ammattiyhdistys, jonka perustaminen voisi myöskin olla aiheellista, mutta se ei tietenkään ole kyselymme seurojen päätettävissä. Toki alan seurat voisivat vaikuttaa myös alan oman ammattiyhdistyksen perustamiseen omalta taholtaan.

2.8 Seurojen yhdistymisestä ja sateenvarjo-organisaatiosta

Rekisteröidyt yhdistykset voivat Suomessa yhdistyä melkeinpä milloin vaan. Yhdistyksien yhdistymisestä ei ole yhdistyslaissa säädetty mitään asetuksia, vaikka asiaa käsiteltiinkin uutta yhdistyslakia suunniteltaessa 80-luvulla, vaan yhdistysten yhdistymisessä tulee noudattaa vain yhdistyslain normaaleja säännöksiä ja yhdistysten omia sääntöjä.²²

Minkään yhdistyksen jäseniä ei suoraan voi liittää uuden yhdistyksen jäseniksi vaan jokaisen jäseneksi haluavan tulee aina ilmaista halunsa jäsenyydestä itse, eli mikään automaattinen jäsenten siirtyminen uuteen yhdistykseen ei ole mahdollista. Tämä kuuluu yhdistymisvapauteen, ettei kukaan voi joutua jonkun yhdistyksen henkilöjäseneksi ilman omaa tahdonilmaisuaan.²³

Yhdistymisen malleja on erotettavissa ainakin kaksi. Ensimmäisessä, kokonaan uuteen yhdistykseen yhdistämisen mallissa, kaikki yhdistyvät seurat lakkauttavat oman toimintansa (tai ainakin laittavat jäihin) omien sääntöjensä puitteissa ja tilalle perustetaan uusi yhdistys, johon kaikki halukkaat henkilöjäsenet sitten voivat liittyä. Toisaalta yhdistykset voivat liittyä itse johonkin toiseen yhdistykseen tai jonkin katto-organisaation/”sateenvarjon” alle, silloin jäseniä ovat itse yhdistykset, eivät yhdistyksen jäsenet. Tietysti itse sateenvarjo-organisaatio pitää sitä ennen perustaa, ellei sitä jo ole olemassa, aivan normaalisti yhdistyslain mukaan. ”Sateenvarjoon” yhdistykset voivat liittyä ilman jäseniensä erillistä suostumusta omien sääntöjensä puitteissa, jolloin sen jäsenet joutuvat kuitenkin välillisesti saman organisaation piiriin.

Toisessa vaihtoehdossa, eli lakkaavien yhdistysten vastaanottavaan yhdistykseen yhdistämisen mallissa, jota ei ilmeisesti tässä kirjasto- ja tietöalan seurojen tapauksessa edes harkittu yhdistymistavaksi, muut yleensä pienemmät seurat ”sulautuvat” isoimpaan tai vakavaraisimpaan

²² Tarasti 2000, 180–181.

²³ *ibid.*, 180.

seuraan.²⁴ Tähän opinnäytetyöhön liittyvistä seuroista ainakin jäsenmäärältään suurin olisi Suomen kirjastoseuraan. Ehkä voisi ajatella, että koska on aikoinaan ollut syyt perustaa monia seuroja erotukseksi Suomen kirjastoseurasta, ei nytkään olisi hyvä idea sulauttaa muita siihen. Ensimmäisen mallin mukaisessa yhdistymisessä kaikki vanhat seurat ovat samassa asemassa, toisin kuin toisen mallin mukaisessa yhdistymisessä.²⁵

Aikataulujen suhteen yhdistysten yhdistyminen on melko ongelmattomaa toteuttaa, sillä uuden yhdistyksen perustaminen ei ole mitenkään oikeudellisesti sidottu vanhojen yhdistyksien purkamiseen.²⁶

Jos yhdistysten yhdistymisestä ja vanhojen seurojen lakkauttamisesta on tehty hallituksen päätös, tulee seuran hallituksen huolehtia lakkauttamisesta johtuvista selvitystoimista, ellei hallituksen tilalle ole valittu selvitysmiestä. Tosin jos yhdistys on lakkauttamisestaan päättäessään hyväksynyt hallituksen tekemän loppuselvityksen yhdistyksen velattomuudesta. Selvitystoimista laadittavaa loppuselvitystä ei tarvitse toimittaa viranomaisille, se on ainoastaan säilytettävä selvitysmiesten toimesta.²⁷

Koska yhdistyslaissa ei ole mitään erityisiä säännöksiä yhdistyksien yhdistämisestä, kannattaa yhdistämistilanteessa laatia vapaamuotoinen sopimus, jossa voidaan sopia esimerkiksi:

- henkilökunnan asemasta, tehtävistä ja eduista
- lakkaavien yhdistysten omaisuuden siirrosta ja velkojen hoidosta
- yhdistymistä edeltävän ajan verojen maksusta
- toimitiloista
- yhdistymisen jälkeisestä hallituksesta ja päättävien elinten voimasuhteista
- jäsenyyksien purkamisesta, jäsenlehdestä, jäsenmaksusta
- yhdistämisjärjestelyiden aikataulusta

Silloin kun yhdistämissopimuksessa ei ole mitään yhdistyslain vastaista, saattaa suurimmat vaikeudet syntyä uudesta hallintomallista. AsiaSTA yleisesti sopiminen on tietysti täysin mahdollista, mutta oikeudellisesti sitova sopiminen tapahtuu yhdistyslain mukaisesti siten, että valtuutettujen paikat jaetaan yhdistyksessä jäsenten tai niiden muodostamien ryhmien kesken yhdistyksen sääntöjen mukaan.²⁸ Hallituksen jäsen-

²⁴ *ibid.*, 180–181.

²⁵ *ibid.*, 190.

²⁶ *ibid.*, 185.

²⁷ *ibid.*, 189–190.

²⁸ *ibid.*, 193.

paikkoja ei voida sitoa säännöissä tiukasti, mutta sääntöihin voidaan kirjata suosituksia ja kelpoisuusehtoja. Yhdistämissopimuksessa voidaan sopia tarkastakin paikkajaosta, mutta yhdistämissopimus ei ole oikeudellisesti sitova, vaan sopimuksenvarainen.²⁹

3 Kyselytutkimus

3.1 Suunnitteluvaihe

Kyselyn suunnittelu alkoi Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokouksessa 19.12.2005, jossa päätettiin, että seurojen edustajat lähettävät kysymysehdotuksia. Näistä ehdotuksista kokosimme ensimmäisen kyselylomakeversion, ja tarkastelimme sitä seuraavassa Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokouksessa läpi yksityiskohtaisesti 23.1.2006. Tämän jälkeen muokkasimme vielä kyselylomaketta saamamme palautteen mukaisesti useamman kerran. Se ei aina ollut ihan helppoa, kun neljästä seurasta ja vielä useammalta eri ihmiseltä tuli joskus hyvinkin ristiriitaisia kommentteja milloin mihinkin liittyen ja me yritimme tietysti toteuttaa parhaamme mukaan kaikkien haluamat muutokset. Lopulta saimme valmiiksi lopullisen version, johon kaikki olivat tyytyväisiä.

Kyselyn toteuttamistavaksi valittiin seurojen kaikille jäsenille lähetettävä postikysely. Internetkysely ja/tai sähköpostikysely hylättiin, koska kumpikaan media ei olisi tavoittanut kaikkia jäseniä. Sähköisen kyselyn toteuttaminen paperisen rinnalla hylättiin, koska sen todettiin vähentävän vastauksien luotettavuutta. Yleensä kyselyissä pyritään järjestämään myös toinen lähetyskierros, jolla muistutetaan vastaamattomia kyselyyn vastaamisen tärkeydestä, mutta tässä kyselyssä sellaisen järjestäminen ei ollut mahdollista aikataulumme ja kustannustenkaan takia.

3.2 Kyselylomake ja saatekirje

Itse kyselylomake koostui kolmen eri osa-alueen kysymyksistä. Ensimmäinen osa käsitteli tyytyväisyyttä omaan seuraan, toinen mielipiteitä seurojen yhteistoiminnasta, ja kolmantena tulivat taustatiedot (liite 2a ja 2b).

²⁹ *ibid.*, 194.

Taustatieto-osion voi ohjeidemme mukaan laittaa joko ensimmäiseksi tai viimeiseksi.³⁰ Halusimme keventää kyselyä laittamalla taustatieto-osion vasta viimeiseksi, jotta kyselyyn vastaaja pääsee heti alusta itse asiaan. Taustatietojahan ei yleensä pahemmin tarvitse vastatessaan miettiä, joten tällä tavalla toivoimme saavamme varsinaisiin kysymyksiin paremmin ajateltuja vastauksia. Kyselylomakkeen ensimmäisen sivun viimeinen kysymykseen vastaajat saivat jättää seuralleen palautetta otsikon ”Mitä asioita toivoisit kehitettävän seurassasi?” perusteella. Ehkä 10–20 % vastaajista käytti tämän mahdollisuuden hyväkseen. Olemme tehneet vain lyhyet yhteenvedot yleisimmistä vastauksista joka seuran omaan osioon, koska nämä vastaukset oli tarkoitettu lähinnä seurojen omaan käyttöön meidän työemme jälkeen.

Ruotsinkielelle kyselylomakkeen käänsi Anneli Lund Finlands svenska biblioteksföreningistä. Tarkistimme käännöksen sisällöllisen yhtäpitävyyden suomenkielisen lomakkeen kanssa, ja teimme siihen vielä pari pientä muutosta ennen lopullisen ruotsinkielisen lomakkeen monistusta (liite 2b).

Saatekirjeen kirjoitti seurojen neuvottelukunnan puolesta Sinikka Sipilä Suomen Kirjastoseurasta, ja ruotsinkielelle sen käänsi Ringa Sandelin FSBF:stä. Muokkasimme saatekirjettä hiukan ehdotusten mukaan Sipilän kirjoituksen jälkeen ja lisäsimme seurojen logot kirjeen yläreunaan (liitteet 1a ja 1b).

Suomen kirjastoseura lähetti jäsenilleen saatekirjeen suomeksi ja ruotsiksi, ja kyselylomakkeen suomenkielisenä. Suomen tieteellinen kirjastoseura lähetti sekä saatekirjeen että kyselylomakkeen molemmilla kielillä. Finlands svenska biblioteksförening lähetti vain ruotsinkieliset versiot ja Tietoasiantuntijat vain suomenkieliset.

3.3 Ongelmia kyselyn toteuttamisessa

Kyselyn ehdottomasti tärkein kysymys on kohta 2.1.: ”Mikä on mielestäsi saatekirjeessä mainituille neljälle seuralle tavoiteltavin yhteistyömuoto/-aste?”. Kaikki muut kysymykset palvelivat tämän kysymyksen syvempää analyysiä. Tähän kysymykseen olisi ollut hyvä pyytää vastaajilta perusteluja, mutta asia ei ikävä kyllä tullut mieleemme kyselylomaketta suunniteltaessa, eikä kaksisivuiselle kyselylomakkeelle olisi siihen ollut tilaakaan. Kyselylomake haluttiin pitää kaksisivuisena, jotta vastausprosentti ei olisi jäänyt alhaiseksi kyselyn pituuden takia. Seuroilla oli joi-

³⁰ Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto (I) 2.4.2006

tain kokemuksia aiemmista jäsenkyselyistä, joiden vastausprosentit olivat jääneet todella alhaisiksi, ja samaa pelättiin nytkin.

Ongelmia tuotti jonkin verran myös päällekkäisjäsenyys. Monet alan ihmiset kuuluvat useampaan kuin yhteen alan seuroista, kuten myöhemmin analyysissämme käy ilmi. Koska jokainen seura hoiti itse postituksen, sai useampaan seuraan kuuluvat myös useamman postikyselyn. Saatekirjeessä toivottiin kunkin useamman seuran jäsenen valitsevan vain yhden seuran, johon vastaaja koki eniten sitoutuneensa. Kyselyn tulosten luotettavuuden kannalta olisi ollut parasta, jos perusjoukoksi olisi määritelty seuroittain kunkin seuran jäsenistö ja jäseniä olisi kehoitettu vastaamaan kaikkiin saamiinsa kyselyihin.

Hyväksyimme, että tulosten luotettavuus saattaa tästä hieman kärsiä, ja pyrimme ottamaan sen myös tässä työssämme huomioon. Ainakin yhden seuran internet-sivuilla ja asiasta puhelimesta kysyneille oli huomautettu, että saa toki vastata kaikkiin saamiinsa kyselyihinkin, ja saamme henkilökohtaisen palautteen mukaan moni oli näin tehnytkin.

3.4 Kyselyn toteuttaminen ja vastauslomakkeiden käsittely

Jokainen seura hoiti itse kyselyn monistuksen ja postituksen. Kysely lähetettiin jäsenille kaikista seuroista viikolla 7. Viimeiseksi vastauspäiväksi oli saatekirjeeseen merkitty 28.2.2006, mutta vastauksia tuli runsaasti vielä sen jälkeenkin ja viimeiset aineistoon mukaan tulleet vastaukset otimme Suomen kirjastoseurasta mukaamme 17.3.2006.

”Porkkanana” kyselyyn vastaamiseen seurat päättivät arpoa vastaajien kesken neljä 50 euron Lippupalvelun lahjakorttia. Itse kyselylomakkeeseen ei tullut anonymiteetin säilyttämiseksi vastaajien henkilötietoja, vaan kirjekuorissa oli mukana erillinen henkilötietolomake, jonka me kirjeitä avatessamme otimme aina kyselylomakkeesta täysin erilleen. Vastauskuori toimi vastaajan ensisijaisen seuran ilmoittajana, sillä jokainen seura oli kyselylähetykseensä liittänyt erilaiset vastauskuoret. Kaikki hyväksytyt vastaukset saivat oman numeron, joka toimi myös viitteenä SPSS-ohjelmaan tallennetulle vastaukselle.

3.5 Lähetys- ja vastausmäärät

Kysely lähetettiin noin 3900 jäsenelle ja vastauksia saimme 1170 kappaletta, kokonaisvastausprosentiksi tuli siis 30,3 %. 12 vastausta joutuimme kuitenkin hylkäämään liian puutteellisten vastausten takia. Tilasto-

keskuksen Verkkokoulun mukaan yli 1000 kappaleen otannalla saadaan yleisesti luotettavia tuloksia. Vaikka emme olekaan käyttäneet mitään otantaa, sillä kyselyhän lähetettiin kaikille jäsenille, tulkitsemme tuon tarkoittavan, että yli tuhannen ihmisen vastaukset yleisesti ottaen antavat luotettavia tuloksia perusjoukkoa analysoitaessa.³¹ Seurojen omat vastausprosentit olivat 22,3 %:n ja 33,6 %:n väliltä, mikä on mielestämme vähintäänkin tyydyttävä tulos, kun kysely on lähetetty satunnaisotannan sijaan koko perusjoukolle, sillä satunnaisotoksinkin tehdyissä postikyselyissä joudutaan yleensä tyytymään noin 50 %:n vastausprosenttiin.³² Tämä oli meille siinäkin mielessä hyvä vastausmäärä, että hiemankin suuremmalla vastausmäärällä olisimme joutuneet ottamaan vastauksista vain otoksen käsiteltäväksi, ja nyt pystyimme tallentamaan kaikki vastaukset, jolloin tulosten virhemarginaali on tietysti pienempi.

Taulukko 1. Jokaisen seuran vastausmäärät, hylättyjen vastausten määrä, jäsenmäärä ja vastausprosentit.³³

	Vastaukset	Hylätyt	Jäsenmäärä	Vastaus-%
SKS	683	6	2030	33,6 %
STKS	218	3	734	29,7 %
FSBF	110	2	387	28,4 %
TA	159	1	714	22,3 %
Yhteensä	1170	12	3865	30,3 %

Tietoasiantuntijoiden alhaisen vastausprosentin syyksi epäilimme seuran edustajan kanssa Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokouksessa 17.3.2006 yleisesti sitä, ettei kyseisen seuran jäsenistä ehkä monikaan miellä itseään kirjastoihmiseksi, ja siksi jättivät vastaamatta kyselyyn, koska eivät ajatelleet sitä itselleen relevantiksi. Tietoasiantuntijat on profiloitunut muuksi kuin kirjastoseuraksi jo nimensäkin puolesta verrattuna muihin tämän kyselyn seuroihin. Kyselyyn vastanneet eivät täten ehkä edusta luotettavasti koko jäsenten mielipidettä. Siksi Tietoasiantuntijoiden jäsenten vastauksia tulkittaessa varovaisuus on perusteltua.

³¹ Tilastokeskus 25.3.2006

³² Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (II) 2.4.2006

³³ Kyselyn lähettämisaikakohdan jäsenmäärät poikkeavat seurojen kotisivuillaan ilmoittamista. Tässä olevat jäsenmäärät on saatu Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokouksessa 17.3.2006 SKS:n ja FSBF:n osalta, henkilökohtaisessa sähköpostiviestissä Pirjo Kainulta 31.3.2006 TA:n osalta, ja henkilökohtaisessa sähköpostiviestissä Tiina Alamilta 4.4.2006 STKS:n osalta.

3.6 Aineiston tallennus ja tulkinta

Jotta aineiston pystyi tallentamaan käyttämäämme SPSS-ohjelmaan (käytimme työssäoppimispaikoillamme versiota 13.0 ja kotikoneillemme saimme asennettua 2 viikon ajaksi version 14.0 SPSS:n kotisivuilta), täytyi kyselylomakkeen kaikki muuttujat ensin määrittellä datamatriisin muuttujaluetteloon. Tämän määrittelyn teimme käyttäen apuna Yli-Luoman kirjaa *Johdatus kvantitatiivisiin analyysimenetelmiin SPSS for Windows-ohjelman avulla* (2004, s. 16–22). Jokaiselle muuttujalle piti määrittellä mm. nimi, muuttujan saamat arvot (ja niiden nimet) ja mitta-asteikko. Aineistoa analysoitaessa lisäsimme muuttujaluetteloon vielä monijäsenyyden muuttujan (jolla siis tarkoitamme useampaan kyselyn seuraan kuulumista) ja tyytyväisyyskysymysten vastaajakohtaisen keskiarvon, joka tosin ei lopulta ollut kovin käyttökelpoinen.

Aineiston tallentamisen jälkeen tarkistimme vielä tallennuksessa tapahtuneita virheitä jokaisen muuttujan frekvenssijakauman avulla (Yli-Luoma 2004, s. 30). Emme löytäneet virheitä kuin puolen kymmentä, mitä pidimme hyvänä tuloksena ottaen huomioon vastausmäärän suuruuden. Korjasimme virheet ja tämän jälkeen pääsimme analysoimaan tuloksia.

Yksinkertaisimpien asioiden jakaumat eivät pahemmin tulkintaa kaihanneet, vaan kyse oli jo Excelistä tutuiksi tulleista frekvenssijakaumista, joiden tiedot saimme SPSS:n kautta ja siirsimme sitten luvut Exceliin. Päädyimme käyttämään Exceliä prosenttikaavioiden tekovälineenä, koska SPSS:ssä kaavioiden teko tuntui kovin työläältä.

Vaikeampiin asioihin, kuten tärkeimpään kysymykseen ”Mikä on mielestäsi saatekirjeessä mainituille neljälle seuralle tavoiteltavin yhteistyömuoto/-aste?” tulleiden vastausten syiden etsimiseen, käytimme pääasiassa vain ristiintaulukoiden analysointia. Ristiintaulukoiden esiin saamisessa oli suurena apuna jälleen edellä mainittu Yli-Luoman kirja (s. 43–44), ja itse ristiintaulukoiden analysoinnin apuna käytimme *SPSS Explained* -kirjaa (Hinton, et al. 2004, s. 279–281) ja *SPSS for Introductory Statistics* -kirjaa (Morgan, et al. 2004, 99–102).

Ristiintaulukoita analysoimalla saa melko helposti selville onko muuttujien välillä riippuvuutta vai ei. Riippuvuudella emme tietenkään tarkoita minkäänlaista syy-seuraus-suhdetta, vaan asioiden liittymistä toisiinsa. Kuitenkin, jos haluaisi selvittää onko ristiintaulukoinnissa havaittu riippuvuus tilastollisesti merkitsevää vai ei, täytyisi käyttää esimerkiksi χ^2 -testiä, joka meilläkin oli tarkoituksena. Ikävä kyllä χ^2 -testi vaatii melko tasaiset jakaumat onnistuakseen, eikä meidän aineistomme täyttänyt tätä vaatimusta, joten päädyimme vain vertailemaan ristiintaulukoiden odotus- ja havaintoarvoja, niin mielenkiintoista ja hyödyllistä kuin χ^2 -arvojen tulkinta olisikin ollut. (Morgan, et al. 2004, 99.)

4 Tutkimuksen tulokset

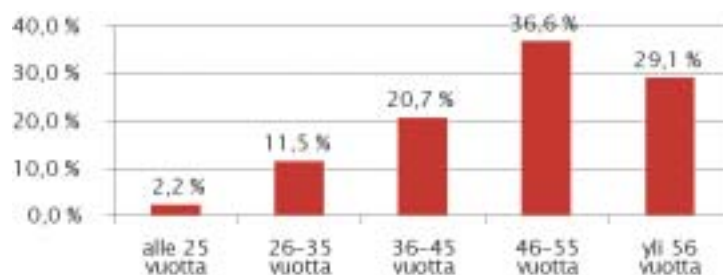
4.1 Taustatiedot

Taustatietoja analysoitaessa olisi ollut erittäin hyödyllistä, jos olisimme voineet käyttää tilastoja koko jäsenistön oikeasta ikä-, sukupuoli- ja työpaikkajakaumasta, mutta ikävä kyllä seuroilla ei tällaisia tietoja ollut, koska he eivät pidä niin tarkkaa koko jäsenistöä kattavaa rekisteriä. Luotamme kuitenkin seurojen edustajien Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokouksessa 17.3.2006 esittämiin suuntaa antaviin käsityksiin jäsenistöstään. Vastaajien jäsenyysajan käsittelyn jätimme kokonaan työstämme mielestämme hyödyttömänä pois.

4.1.1 Ikäjakauma

Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma seurojen edustajien mukaan vastaa hyvin itse jäsenistönkin ikäjakaumaa, eli kaikkien seurojen jäsenistö koostuu suurelta osin yli 36 vuotiaista. Niinhän koko Suomen väestökin on vanhenemassa. Seurojen välillä ei ollut selviä eroja ikäjakauman suhteen. Ainoa pieni ero oli, ettei Suomen tieteellisen kirjastoseuran ja Tietoa-siantuntijoiden vastaajissa ollut ensimmäistäkään alle 26-vuotiasta.

Kuvaaja 1. Vastanneiden ikä

Tiedon antaneiden vastaajien ikäjakauma, josta ilmenee vastaajien ja jäsenien painottuminen yli 36 vuotiaisiin suurimman ikäryhmän ollessa 46-55-vuotiaat. 6 vastaajaa ei ilmoittanut ikäryhmäänsä lainkaan.

4.1.2 Sukupuoli

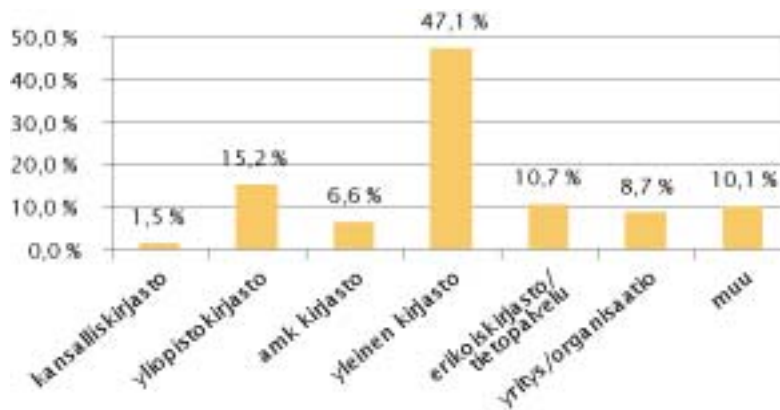
Myös kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma vastaa seuran edustajien mukaan hyvin koko jäsenistön sukupuolijakaumaa. 88,4 % vastanneista oli naisia, ja 11,6 % miehiä. Seurojen sisäiset sukupuolijakaumat noudattivat koko aineiston jakaumaa lukuun ottamatta FSBF:n vastaa-

ja, jotka olivat keskimääräistä enemmän eli 94,8 prosenttisesti naisia. 92 vastaajaa ei ilmoittanut sukupuoltaan, syyksi epäilimme yksinkertaisesti huolimattomuutta.

4.1.3 Työpaikka

Vastanneiden työpaikat jakaantuivat kaikille annetuille vaihtoehdoille, mutta seurojen välillä oli selviä eroja, jotka käsittelemme tarkemmin myöhemmin. Vastaajien tyypillisin työpaikka on yleinen kirjasto, mikä selittyy jo Suomen kirjastoseuran suurimman jäsen- ja vastausmäärän kautta. Toiseksi yleisin vastaajien työpaikka on yliopistonkirjasto, ja kolmanneksi yleisin erikoiskirjasto/julkishallinnon tietopalvelu. Vaihtoehdon ”muu” -valinnot olivat mm. alan opiskelijoita, eläkeläisiä tai aivan muulla kuin kirjasto- ja tietopalalla työskenteleviä, jotka kuuluivat seuraan esim. työnsä tai muun kiinnostuksen takia.

Kuvaaja 2. Vastanneiden työpaikka

Tiedon ilmoittaneiden vastaajien työpaikkajakaumaa koko aineistosta. 36 vastaajaa ei ilmoittanut työpaikkaansa.

4.2 Varsinaiset kysymykset

4.2.1 Aktiivisuus

Kysyimme jäsenien seura-aktiivisuudesta siksi, että seurat halusivat paitsi tietää kuinka aktiivisia heidän jäsenensä ovat, myös ikään kuin painottaa aktiivisempien jäsenien mielipidettä yhteistyömuotokohdassa. Vastaajat saivat valita 7 vaihtoehdosta omaa aktiivisuuttaan parhaiten kuvaavat. Antamamme vaihtoehdot nousivat loppua kohden, siten että alkupään vaihtoehtoja valinneet saivat aineiston tallennuksessa matalan ak-

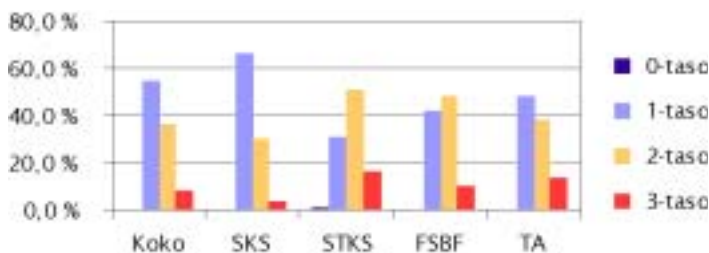
tiivisuuden asteen ja loppupään vaihtoehdot korkean aktiivisuuden asteen. Aktiivisuuden asteen jaottelimme neljään ryhmään ja tallensimme kunkin vastaajan aktiivisuuden aina tämän korkeimman vastauksen mukaan. Yleisimmin vastaajien seura-aktiivisuus rajoittui lähinnä seuran lehden ja/tai internetsivujen seuraamiseen, mutta myös seuran järjestämiin koulutuksiin ja/tai matkoihin osallistujia oli paljon.

Vastaajien aktiivisuuden asteen jakauma luultavimmin vastaa aika hyvin kaikkien seurojen koko jäsenten aktiivisuuden astetta, tosin ei olisi ihme, jos näin ei olisikaan. Sitä jättää helposti vastaamatta kyselyyn, jos ei ole muutenkaan aktiivinen seurassa, joten oikeasti epäaktiivisia saattaa olla vielä enemmän.

Seurojen välillä oli aika selviäkin eroja vastaajien seura-aktiivisuudessa. Suomen kirjastoseuran vastaajista 65,9 % oli 1-tasolta ja 29,8 % 2-tasolta. Suomen tieteellisen kirjastoseuran vastaajista puolestaan suurin osa eli 50,7 % oli 2-tason edustajia, 1-tason ollessa toiseksi suurin 31,2 %:lla. Lähimpänä toisiaan olivat FSBF:n ja Tietoasiantuntijoiden vastaajat, jotka olivat lähinnä 1-tason (41,7 % ja 47,8 %) ja 2-tason (48,1 % ja 38,2 %) edustajia.

0-taso vastaa ”en oikeastaan seuraa seuran toimintaa” -vastauksia. 1-taso vastaa ”luen jäsenlehteä” ja ”seuraan seuran internetsivuja” vastauksia. 2-taso vastaa ”osallistun seuran järjestämiin koulutuksiin” ja ”osallistun seuran järjestämille matkoille” vastauksia. 3-taso vastaa ”kuulun seuran työryhmään” ja ”kuulun seuran hallitukseen/olen toimihenkilö” vastauksia.

Kuvaaja 3. Seura-aktiivisuus

Vastaajien seura-aktiivisuuden jakaumaa. Vain 3 SKS:n vastaajaa ja 2 STKS:n vastaajaa oli 0-tasolta. Kolme vastaajaa ei ollut ympyröinyt yhtään vaihtoehtoa, joten heidän aktiivisuutensa tasoa emme voineet määrittellä, vaikka kiusaus olikin suuri määrittellä heidät 0-tasolaisiksi.

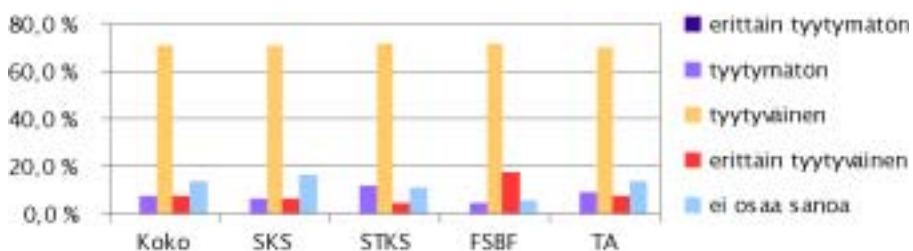
4.2.2 Tyytyväisyys kysymykset

Seurat halusivat yhdistää tähän jäsenkyselyyn myös lyhyen tyytyväisyyskyselyn, jotta he saisivat paremman käsityksen siitä, ovatko heidän jäsenensä tyytyväisiä vai tyytymättömiä seuransa toimintaan. Tyytymättömät jäsenet ovat todennäköisempiä eroamaan seurasta. Jotta seurojen jäsenmäärät eivät laskisi, on jäsenien tyytyväisyydestä pidettävä huoli, ja jos ei tiedä jäseniensä tyytyväisyydestä/tyytymättömyydestä, on vaikeampaa pitää heidän tyytyväisyydestä huolta. Kysymykset olivat tärkeänä apuna myös yhteistyömuotokohtaan tulleiden vastausten analysoinnissa.

4.2.2.1 Tyytyväisyys seuran toimintaan

Vastaaajista ylivoimaisesti suurin osa oli seuransa toimintaan vähintään tyytyväinen, kun annetut vaihtoehdot olivat erittäin tyytymätön, tyytymätön, tyytyväinen, erittäin tyytyväinen ja en-osaa-sanoa. Oikeastaan ainoat mainitsemisen arvoiset erot seurojen välillä on, että FSBF:n vastaajat olivat keskimääräistä tyytyväisimpiä seuransa toimintaan ja STKS:n melko selvästi keskimääräistä tyytymättömpiä. 89,8 % FSBF:n vastaajista oli vähintään tyytyväisiä seuransa toimintaan, ja jopa 17,6 % oli erittäin tyytyväisiä seuransa toimintaan. Muilla seuroilla erittäin tyytyväisiä oli vain 4,7–7 %. STKS:n vastaajista 12,1 % oli tyytymättömiä seuransa toimintaan, kun muiden seurojen vastaajista vähintäänkin tyytymättömiä oli 4,6–8,9 %.

Kuvaaja 4. Mielenpiteet seuran toiminnasta

Vastaajien mielenpidejakaumaa seuransa toiminnasta. Koko aineiston jakauma vastaa melko hyvin kaikkien seurojen omia jakaumia, joten seurojen välillä ei ollut suuria eroja. Kysymykseen tuli yhteensä 160 (13,8 %) "en osaa sanoa" vastausta (108 SKS, 24 STKS, 6 FSBF ja 22 TA). Erittäin tyytymättömiä oli vain 0,003% (=2 vastaajaa) SKS:n vastaajista, muilla seuroilla ei ollut yhtäkään erittäin tyytymättöntä.

Osittain FSBF:n jäsenten tyytyväisyyttä voi selittää sekin, että FSBF:n jäsenet kenties ovat keskimääräistä sitoutuneempia kieli-identiteettinsä

takia seuraansa, ja siten tuntevat pienen seuransa toimintaa muiden seurojen jäseniä paremmin, vaikkeivät seuran vastaajat olleetkaan muita seuroja aktiivisempia aktiivisuustasokysymyksen perusteella. FSBF:n vastauksissa oli myös suhteessa vähiten ”en osaa sanoa” vastauksia mikä tukisi tätä seuran tuntemispäätelmää.

4.2.2.2 Tyytyväisyys jäsenetuihin

Vastaajista suuri osa oli myös seuransa jäsenetuihin tyytyväinen, mutta melkein 30 % oli vähintään tyytymättömiä. Seurojen välillä oli pieniä eroja. STKS:n vastaajat olivat keskimääräistä tyytymättömämpiä seuransa jäsenetuihin, ja FSBF:n vastaajat puolestaan keskimääräistä tyytyväisempiä, tosin heillä oli myös prosentuaalisesti suurin ”en osaa sanoa” vastausten määrä.

Kysymykseen tuli todella paljon ”en osaa sanoa” -vastauksia kaikille seuroille ja muutamat olivat kirjoittaneet myös kysymyksen viereen vastauspaperille ”mitä ne ovat?”, eli jäsenet eivät ehkä joko täysin ymmärtäneet kysymystä tai sitten eivät ole kunnolla tietoisia omista jäseneduistaan tai eivät yksinkertaisesti osanneet sanoa mielipidettään. Tähän seurojen kannattaisi siis panostaa hieman ja tiedottaa asiasta jäsenilleen, jotta jäsenedet olisivat ainakin jäsenillä tiedossa.

Kuvaaja 5. Mielenpitoet seuran jäseneduista

Vastaajien mielipidettä seuransa jäseneduista. Huomattavaa on ”en osaa sanoa” -vastausten suuri osuus, joka oli suurempi kuin mihinkään muuhun kysymykseen. Yhteensä ”en osaa sanoa” vastauksia tuli 327 eli 28,2 % kaikista vastauksista (SKS 193, STKS 54, FSBF 35 ja TA 45).

4.2.2.2.1 Mitä jäsenetuja seuroilla on?

Suomen kirjastoseura mainitsee kotisivuillaan jäseneduihinsa Kirjasto-lehden, jäsenhintaiset osallistumismahdollisuudet Kirjastopäiville ja seuran kursseille, seuran kotisivujen vain jäsenille tarkoitettut verkkosivut,

³⁴ Suomen kirjastoseura 2.4.2006

seuran toimintaan osallistumisen mahdollisuuden ja pääsyn jäsenmatkoille ja -tapaamisiin.³⁴

STKS ilmoittaa kotisivuillaan jäseneduikseen mm. Signum-lehden, jäsenkirjeet, täydennyskoulutus tarjonnan, opintomatkat, esitelmä- ja keskustelutilaisuudet ja kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisen mahdollisuuden.³⁵

FSBF mainitsee kotisivuillaan jäseneduikseen seuran toiminnassa mukana olemisen mahdollisuuden, muihin suomenruotsalaisiin kollegoihin tutustumisen, ammattitaidon ylläpidon, vaikutusmahdollisuudet ja Bibban-lehden. Lisäksi FSBF:n jäsen saa halutessaan myös Svenska folkskolans väänner-yhdistyksen Svenskbygden-lehden.³⁶

Tietoasiantuntijoiden jäsenetuja puolestaan ovat seuran kotisivujen mukaan mm. Tietoasiantuntija-lehti, Uutispalvelu, jäsenkirjeet, keskustelupalstat, työryhmien toimintaan osallistumisen mahdollisuus ja vain jäsenille tarkoitettut koulutus- ja seminaaritalaisuudet.³⁷

4.2.2.3 Tyytyväisyys lehteen

Kuten tästäkin jäsenkyselystä kävi ilmi (ks. kohta 4.2.3), on jäsenlehden saaminen yksi yleisimpiä syitä kuulua kyselyssä mukana oleviin seuroihin, koska yleensä lehden saa jäsenenä jäsenmaksun maksamalla edullisemmin kuin vain lehden tilaamalla. Oli siis hyvin perusteltua kysyä jäseniltä heidän mielipidettään jäsenlehdestä.

Kysymyksemme oli kuitenkin hyvin yksinkertainen ja lyhyt, emme esimerkiksi kysyneet lainkaan perusteluja vastaajien mielipiteeseen, koska lehtityytyväisyyden tutkiminen oli vain pieni sivujuoni tutkimuksessamme. Kysymyksen 1.5 kohdalla (johon sai kirjoittaa vapaasti parannusehdotuksia mihin tahansa seuran toimintaan liittyen) monet kuitenkin kirjoittivat jäsenlehteen liittyviä toiveitaan.

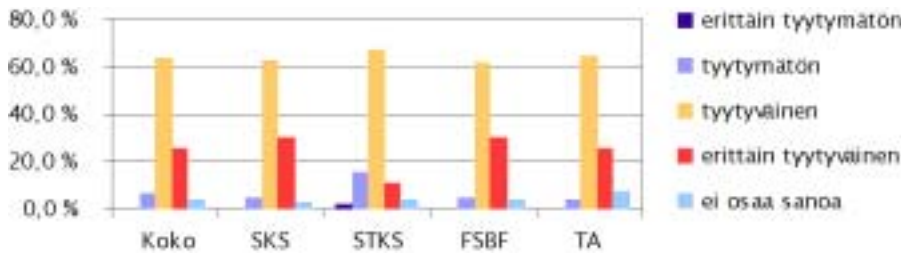
Tähän kysymykseen tuli hyvin vähän ”en osaa sanoa” vastauksia verrattuna muihin tyytyväisyyskysymyksiin, ilmeisesti jäsenlehti todellakin on jäsenille hyvin tuttu ja siihen on sen takia helppo ottaa kantaa. Seurojen välillä ei ollut kovin merkittäviä eroja jäsenlehteen liittyen, paitsi STKS:n vastaajat olivat keskimääräistä tyytymättömämpiä Signum-lehteensä.

³⁵ Suomen tieteellinen kirjastoseura 2.4.2006

³⁶ Finlands svenska biblioteksförening 2.4.2006

³⁷ Tietoasiantuntijat 2.4.2006

Kuvaaja 6. Mielenpitoet seuran lehdestä

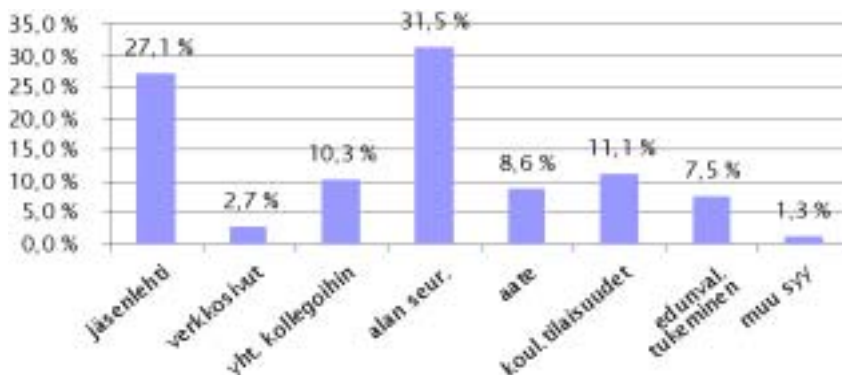

Kuvaaja esittää vastaajien mielenpitojen jakaantumista oman seuransa lehden suhteen. Vain 44 vastaajaa (3,6 %) ei osannut ilmaista mielenpidettään seuransa lehdestä.

4.2.3 Syyt kuulua seuraan

Koska eri ihmiset kuuluvat seuroihin eri syistä, halusimme kysyä kyselyyn saaneilta heidän syitä kuulua omaan seuraansa. Annoimme 8 eri vaihtoehtoa, joista vastaajat saivat ympyröidä korkeintaan kolme. Osa vastaajista oli kuitenkin ympyröinyt enemmän kuin kolme, pahimmillaan kaikki vaihtoehdot, jolloin päädyimme arpomaan heidän vastauksistaan kolme, koska tilastointipohjaamme ei yksinkertaisesti pystynyt laittamaan kolmea enempää. Hyväksyimme arpomismenettelyn, koska arpomista ei joutunut liian usein tekemään, eikä tämä kysymys ei kuitenkaan ollut kyselymme oleellisin, ja tuloksen tarkkuudeksi riitti silloin suuntaa-antavuus. Tarkemmat seurakohtaiset jakaumat käsittelemme myöhemmin seurojen omista osioista.

Kuvaaja 7. Vastaajien syyt kuulua seuraan (koko aineisto)

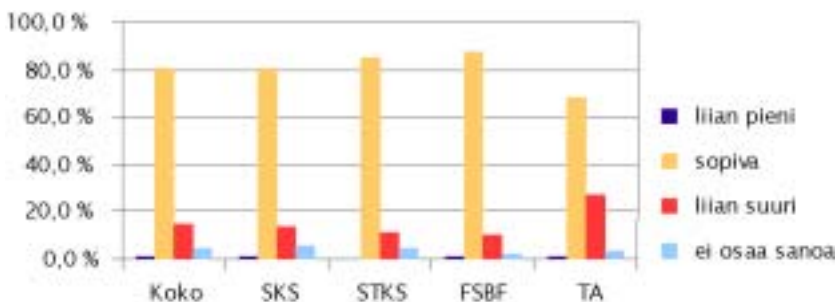
Vastaajien seuraan kuulumisen syitä. Muuksi syyksi vastaajat ilmoittivat mm. alan opiskelun, yleisen kiinnostuksen alaa kohtaan, "seuraan nyt vaan kuuluu kuulua", "olen jäänyt seuraan roikkumaan" ja muuta vastaavaa.

Yleisin vastauskombinaatio oli jäsenlehti, alan seuraaminen ja koulutustilaisuudet. Mielenkiintoista oli, että ennen kyselyn lähettämistä meille kommentoitiin ”aate”-vaihtoehdon mukanaoloa sanoilla ”ei kukaan tule ympäröimään sitä”. Kuten alla olevasta kaaviostakin näkyy, on aate edelleen ehkä hieman yllättäen melko suosittu syy kuulua kirjasto- ja/tai informaatioalan seuraan. Ainakin yksi vastaaja ilmoitti aatteen jopa ai-noaksi syykseen kuulua seuraansa.

4.2.4 Mieli-pide jäsenmaksusta

Seurat halusivat kysyä jäseniensä mieli-pidettä jäsenmaksunsa määräs-tä jo senkin takia, että uuden katto-organisaation perustaminen tai seu-rojen yhdistäminen saattaisi aiheuttaa jäsenmaksun nostamispaineita ja mahdollisesti nostaisi jäsenmaksua. Toisaalta useampaan kyselyn seu-raan kuuluvan jäsenen maksama jäsenmaksu luultavimmin tietysti las-kisi, jos seurat yhdistyisivät ja jäsenen tarvitsisikin maksaa enää yhteen seuraan jäsenmaksu. Tämä kysymys saattaakin selittää joitain yhteis-työmuoto-kohtaan tulleita vastauksia omalta osaltaan. Kuten arvelimme etukäteen, ei juuri kukaan vastannut nykyisen jäsenmaksun olevan lii-an pieni, ja joka seuran kohdalla ylivoimainen enemmistö oli sitä mieltä, että nykyinen jäsenmaksu on sopiva. Ainoastaan Tietoasiantuntijoiden vastaajat poikkesivat hieman muista, sillä heistä 27,2 % piti nykyistä jäsenmaksuaan liian suurena, kun muilla vastaava luku oli 10,2–13,1 %. Tietoasiantuntijoiden jäsenmaksu tosin onkin suurin kaikista kyselyn seuroista, joten se saattaa olla yksinkertaisena syynä vastauksen jakau-maan Tietoasiantuntijoiden suhteen.

Kuvaaja 8. Mieli-pide nykyisestä jäsenmaksusta

Vastaajien mieli-pidettä seuransa nykyisestä jäsenmaksusta. Kuten kaaviostakin ilmenee, selvä enemmistö piti nykyistä jäsenmaksua sopivana. Vain 0,6 % hyväksytyistä vastauksista (4 SKS, 1 FSBF ja 2 TA) piti nykyistä maksua liian pienenä. 51 vastaajaa eli 4,4 % kaikista vastaajista ei ilmoittanut mieli-pidettään jäsenmaksusta.

4.2.5 Yhteistyömuoto

Seurojen yhteistyömuotokohdan muotoilu kyselylomakkeen tekovaiheessa ei ollut aivan yksinkertainen asia, sillä eri vaihtoehtojen tarkat erot toisiinsa nähden eivät olleet kenellekään sataprosenttisen selviä aluksi. Vaihtoehtoiksi kyselylomakkeelle tulivat:

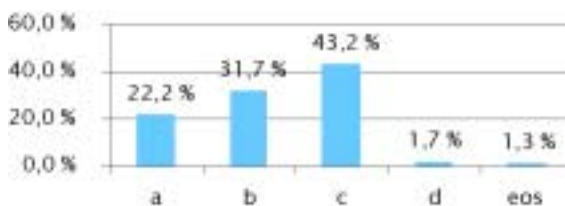
- a) Jatketaan vanhaan malliin
- b) Perustetaan virallinen yhteistyöelin, jonka alla seurat toimivat itsenäisinä
- c) Vanhat seurat lakkautetaan ja tilalle perustetaan yksi uusi seura
- d) En kannata mitään näistä, vaan ehdotan, että...³⁸

Jos katsotaan kaikkien vastaajien mielipidejakaumaan seurojensa tulevasta yhteistyömuodosta, on c-vaihtoehdon suosituimmuus melko selvä: 43,2 % vastaajista on kannattanut sitä. Odotimme totta puhuen hieman erilaista jakaumaa.

Ennen vastausten tuloa olimme ajatelleet b-vaihtoehdon eli virallisen yhteistyöelimen perustamisen saavan suurimman kannatuksen, koska se pitäisi kaikki seurat itsenäisinä ja kuitenkin auttaisi seuroja tekemään enemmän yhteistyötä ja saavuttamaan helpommin yhteiskunnallista näkyvyyttä ja vaikutusvaltaa alallemme.

Yhteistyöelimen virallistamisen kannattaminen sopisi hyvin suomalaisen yhdistystoiminnan perinteiseen kunnioitukseen toiminnan virallisuutta kohtaan. Ajatellaan, että yhdistyksen rekisteröimisen avulla yhdistyksen virallinen asema tunnustetaan (Siisiäinen, 2003, 15).

Kuvaaja 9. Mielipide seuran tulevasta yhteistyömuodosta

Koko aineistosta saatua mielipidejakaumaa kyselyn seurojen tulevaisuuden yhteistyömuodosta. Kuten kaaviostakin ilmenee, sai c-vaihtoehto, eli vanhojen seurojen lakkauttaminen ja yhden uuden seuran perustaminen suurimman kannatuksen b- ja a-vaihtoehdon edellä. Yhteensä 15 vastaajaa (1,3 %) jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

³⁸ Tarkemmat määrittelyt ks. liitteet 2a ja 2b.

Koska mikään vaihtoehtoista ei saanut selvästi suurinta kannatusta, tarvittaisiin äänestyksessä tavallaan toinen kierros ennen kuin mitään lopullista ratkaisua voitaisi tehdä ollen varmana jäsenistön suostumuksesta. Koska sellaista ei kuitenkaan näillä näkymin voida järjestää, yritämme erilaisilla ristiintaulukoilla selvittää syitä ja seurauksia tuohon tulokseen liittyen, ja myös katsomme hieman tarkemmin millaiset vastaajat ovat vastanneet mitenkään.

4.2.6 Lähtökohdat yhteistyömuodon tarkempaan analyysiin

Emme havainneet vastauksia tallentaessamme mitään selvää kaavaa tai korrelaatiota muiden vastausten ja tämän kysymyksen välillä, ellei oteta huomioon tyytymättömien vastaajien melko selvää muutoshalukkuutta. Se ei tietenkään tarkoita etteikö korrelaatioita voisi silti löytyä SPSS-ohjelman avulla myös muiden muuttujien osalta. Yhteistyömuotomieli-piteen selittäviksi syiksi olimme ajatelleet mm. seuraavia muissa kysymyksissä kysytyjä asioita:

- seura-aktiivisuuden aste
- tyytyväisyys seuraan
- mielipide nykyisestä jäsenmaksusta
- mielipide muiden seurojen sopivuudesta yhteistyöhön
- jäsenyys muissa kyselyn seuroissa
- ja jossain määrin myös ikää ja työpaikkaa.

Seurassa aktiivisemmat luultavasti tietävät seuransa toiminnasta enemmän ja osaavat sen takia ottaa paremmin kantaa yhteistyömuoto-kysymykseen olipa heidän mielipiteensä sinänsä mikä tahansa. Seuraansa tyytymättömämmät ehkä kannattaisivat helpommin b- tai varsinkin c-vaihtoehtoa, jos uskovat katto-organisaation tai uuden seuran parantavan asioita.

Jos vastaaja pitää seuran nykyistä jäsenmaksua liian korkeana, valitsee hän ehkä mieluummin a-vaihtoehdon, koska b- ja c-vaihtoehtoissa on mainittuna ”jäsenmaksu saattaisi nousta”. Toisaalta, jos vastaaja kuuluu useampaan kyselyn seuroista, hän kenties haluaakin sen takia vaihtoehdon c, koska tällöin hänen maksamansa jäsenmaksut pienensivät. Koska selvästi suurin osa kaikkien seurojen vastaajista kuitenkin ilmoitti pitävänsä seuransa nykyistä jäsenmaksua sopivana (ks. 4.2.4), päätimme jättää jäsenmaksukysymyksen ja yhteistyömuotokysymyksen väliset mahdolliset riippuvuudet tutkimatta.

Mielipiteet muiden seurojen sopivuudesta yhteistyöhön voivat myös vaikuttaa mielipiteeseen yhteistyömuodosta. Jos ei pidä muita seuroja sopivina yhteistyökumppaneina omalle seuralleen, ei meidän logiikkamme mukaan halua näiden seurojen yhdistymistäkään.

Myös ikä voi vaikuttaa hieman mielipiteeseen seurojen yhteistyömuodosta. Ainakin yleensä ajatellaan vanhempien ihmisten olevan konservatiivisempia nuorempiin verrattuna, ja sen mukaan he äänestäisivät suhteessa enemmän vaihtoehtoa a tai b kuin vaihtoehtoa c. Tämän seikan tarkemman tutkimisen jätimme kuitenkin loppuvaiheessa pois, koska huomasimme, että tuo edellä mainittu tendenssi jossain määrin aineistossa toteutuu, mutta emme pitäneet iän vaikutuksia yhteistyömuotomie-
lipiteeseen analyysimme perusteella kuitenkaan erityisen merkittävänä.

Ja tietyllä tavalla myös työpaikka voi vaikuttaa asiaan, tosin sen vaikutuksen näkyminen tässä kyselyssä oli mielestämme erittäin epätodennäköistä. Eräs vastaaja näet huomautti alamme olevan muuttumassa ja muuttuvan tulevaisuudessa entistä enemmän siihen suuntaan, jossa nykyiset seurojen profiilit eivät enää päde. Ajattelun taustalla lienee se trendi, jonka mukaan tulevaisuudessa kaikkien kirjasto- ja informaatioalan henkilökunnan tulee osata suunnilleen samat asiat työpaikasta riippumatta. Asiakkaat itsenäistyvät ja tarvitsevat henkilökunnan apua lähinnä ”vaikeammissa” asioissa, jolloin työn painopiste muuttuu kaikissa kirjastoissa toisenlaiseksi ja henkilökunnan tulisi silloin olla korkeasti koulutettuja.³⁹

Kyseisen vastaajan mielestä tällä hetkellä esimerkiksi ammattikorkeakoulukirjastot eivät enää sovi entiseen yleinen-tieteellinen-erikoiskirjasto jakoon, ja jos ajatellaan tämän pitävän paikkansa, voisi myös ajatella, että amk-kirjastoissa tai muissa erikoisemman tyyppisissä kirjastoissa työskentelevät saattaisivat olla edelläkävijöitä tämän kehityksen suhteen, ja siksi haluavan helpommin seurojen yhdistymistä.

Näistä lähtökohdista lähdimme tekemään seuraavaksi esiteltävää tarkempaa seurakohtaista analyysia.

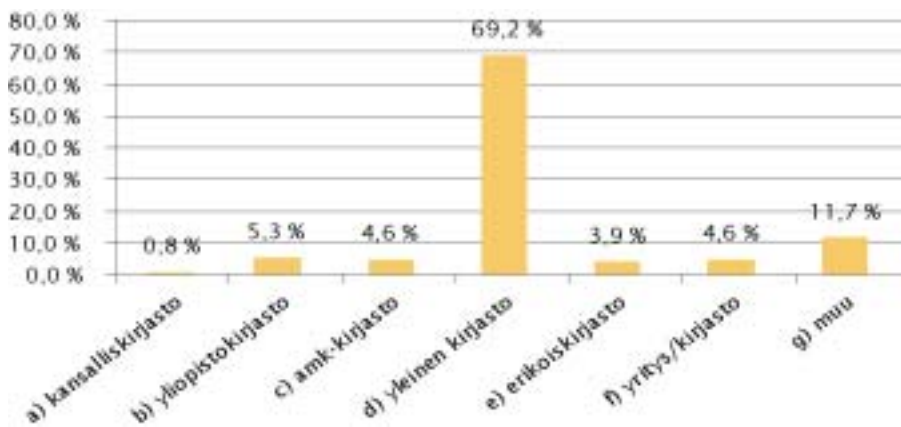
³⁹ Wigell-Ryynänen 3.4.2006

5 Suomen kirjastoseura

5.1 Työpaikka

Suomen kirjastoseuran (SKS) vastaajat olivat lähes 70 prosenttisesti töissä yleisissä kirjastoissa odotustemme ja seuran profiilin mukaisesti. Muissa annetuissa työpaikoissa työskentelee vain noin 5 %:n kussakin kansalliskirjastoa lukuun ottamatta. Vaihtoehtona muu valinnat olivat alan opiskelijoita, eläkeläisiä, kuntansa kulttuurilautakunnan jäseniä tai muuten vaan kirjastoalasta kiinnostuneita.

Kuvaaja 10. SKS:n vastaajien työpaikkajakauma

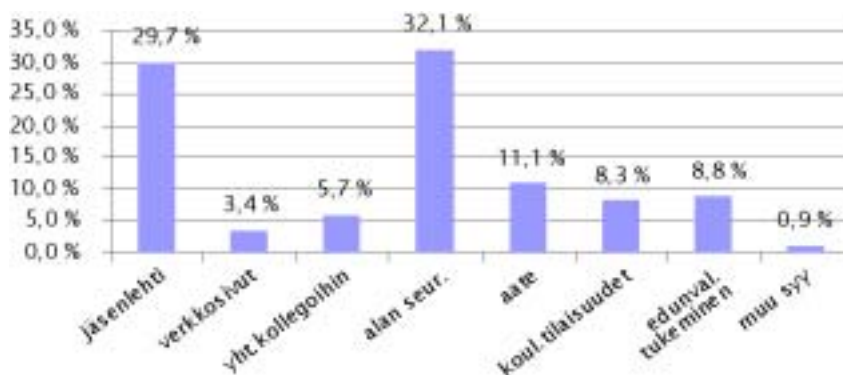

SKS:n vastaajien työpaikkajakaumaa. 18 vastaajaa ei ilmoittanut työpaikkaansa.

5.2 Syyt kuulua seuraan

Suomen kirjastoseuran vastaajien kaksi selvästi yleisintä syytä kuulua seuraan olivat jäsenlehti ja alan seuraaminen. Myös aate, seuran järjestämät koulutustilaisuudet ja edunvalvonnan tukeminen saivat suurehkon kannatuksen. Muina syinä vastaajat ilmoittivat mm. alan opiskelijuuden.

Kuvaaja 11. SKS:n vastaajien syyt kuulua seuraan

SKS:n vastaajien syitä kuulua seuraansa. Alan seuraaminen ja jäsenyyden mukana seuraava Kirjastolehti olivat selvästi suosituimmat syyt kuulua seuraan. Kaikki vastaajat ilmoittivat ainakin yhden syyntä seuraan kuulumiseensa.

5.3 Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa

Suomen kirjastoseuran vastaajat kuuluivat 85,5 prosenttisesti vain omaan seuraansa. 9,3 % vastaajista kuului toiseenkin kyselyn seuraan, 5,0 % kirjastoseuran lisäksi kahteen muuhun kyselyn seuraan ja vain 1 ensisijaiseksi seurakseen Suomen kirjastoseuran ilmoittanut kuului kaikkiin neljään kyselyn seuraan.

Tyypillisimmin johonkin muuhun kyselyn seuraan kuulunut Suomen kirjastoseuran vastaaja kuului STKS:aan, sillä 74 vastaajaa ilmoitti kuuluvansa myös siihen. Tietoasiantuntijoihin ilmoitti kuuluvansa 41 Suomen kirjastoseuran vastaajaa ja FSBF:iin 19.

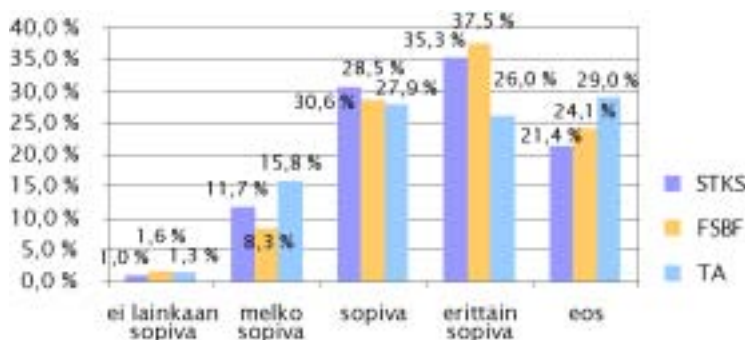
5.4 Muiden sopivuus yhteistyöhön

Ristiintaulukoinnin perusteella Suomen kirjastoseuran vastaajat sympatiseeraavat FSBF:iä seuransa kanssa yhteistyöhön sopivana hieman muita seuroja enemmän. Yleinen mielipide oli kuitenkin myönteinen kaikkien seurojen yhteistyösopivuutta kohtaan, kuten alla oleva frekvenssi-kaaviokin osoittaa. Yksittäisissä vastaajissa huomasi selviä eroja eri seurojen välillä, mutta kaikkien seuran vastaajien jakaumissa nämä eivät enää näy. Kaikille seuroille löytyi sekä niitä sopivana että epäsopivana pitäviä. Ne vastaajat, jotka kuuluivat muihinkin seuroihin, luonnollisesti yleensä pitivät muita seuroja yhteistyöhön sopivina.

Huomattavaa on myös todella suuri ”en osaa sanoa”-vastausten määrä, peräti 29 % kirjastoseuralaisista ei osannut antaa vastausta Tietoa-

siantuntijoiden sopivuudesta yhteistyöhön, 24,1 % FSBF:n sopivuudesta ja 21,4 % STKS:n. Ehkä mielipidettään kykenemättömät vastaajat eivät yksinkertaisesti tiedä kyseisistä seuroista tarpeeksi osatakseen sanoa mitään niiden sopivuudesta yhteistyöhön.

Kuvaaja 12. Eri seurojen sopivuus yhteistyöhön

SKS:n vastaajien mielipiteitä muiden kyselyn seurojen sopivuudesta yhteistyöhön SKS:n kanssa.

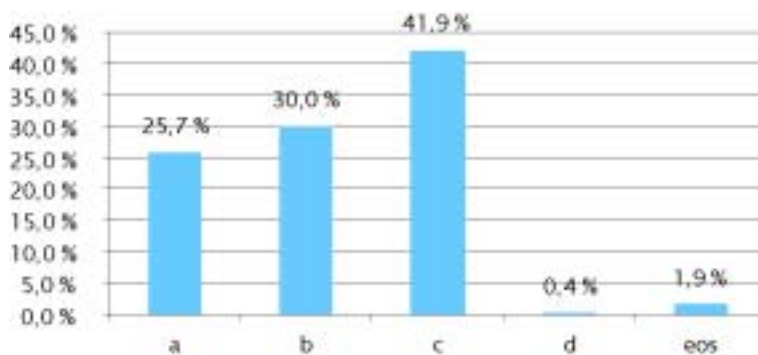
Kysymykseen sai myös ehdottaa muita alan seuroja, jos ajatteli näiden sopivan kirjasto- ja informaatioalan seurojen kanssa yhteistyöhön. Suomen kirjastoseuran vastaajat ehdottivat muiksi seuroiksi mm. Musiikki-kirjastojen yhdistystä, Koulukirjastojen yhdistystä, BMF:ää (lääketieteelliset kirjastot), äidinkielen opettajien yhdistystä ja Informaatiotutkimuksen yhdistystä.

5.5 Mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta

Suomen Kirjastoseuran vastaajien mielipiteet seurojen tulevaisuuden yhteistyömuodosta jakoutuivat kolmen valmiiksi annetun vaihtoehdon kesken kaikista seuroista tasaisimmin. Suosituimmaksi vaihtoehdoksi nousi kohta c, eli ”lakkautetaan vanhat seurat ja perustetaan yksi uusi seura”, joka sai 41,9 % äänistä, mutta myös a-kohta (eli ”jatketaan samaan malliin”) ja b-kohta (eli perustetaan virallinen yhteistyöelin) saivat korkeat kannatusluvut 30,0 % ja 25,7 %.

Kaikkiaan Suomen kirjastoseuran vastaajien mielipiteet menevät aika läheltä koko aineiston yhteisen jakauman kanssa. C-kohta on saanut suurimman kannatuksen, muttei kuitenkaan mitään ääriyöryä, sillä myös a- ja b-kohtien kannatukset ovat 25- 30 % luokkaa.

Kuvaaja 13. SKS:n vastaajien mielipide yhteistyömuodosta

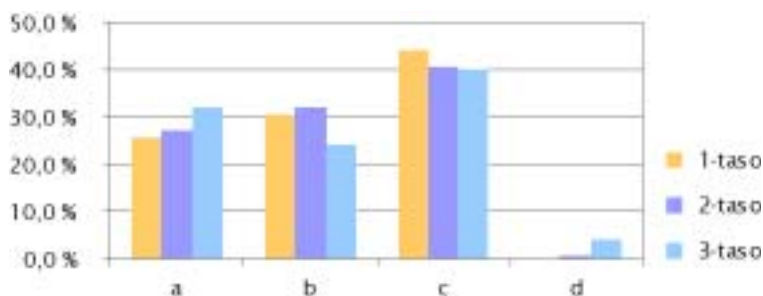

SKS:n vastaajien mielipidejakaumaa seuran tulevaisuuden yhteistyömuodosta. D-vaihtoehtoon tulleet ehdotukset eivät olleet yleensä muuta kuin jonkinlaisia variaatioita a, b tai c-kohdista. 13 SKS:n vastaajaa hyväksytyistä vastauksista ei osannut ilmaista kantaansa tähän kysymykseen. (Yhteistyömuotovaihtoehdot ks. 4.2.5)

5.5.1 Aktiivisuustaso ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukointi ei paljastanut korrelaatiota Suomen kirjastoseuran vastaajien aktiivisuustason ja yhteistyömuotomielipiteen välillä. Tasoittain tehdyt yhteistyömuotojakaumat noudattivat pääpiirteittäin edellä ollutta seuran kokonaisjakaumaa, kuten alla oleva kaaviokin osoittaa. 3-tason vastaajien mielipiteet jakautuivat kuitenkin muita selvemmin a- ja c-vaihtoehtojen välille, eli heissä oli havaittavissa selvintä konservatiivisuus vs. muutoshakuisuus-jakoa.

Kuvaaja 14. SKS:n vastaajien eri aktiivisuusasteiden mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta

SKS:n vastaajien mielipidettä seurojen tulevasta yhteistyömuodosta seura-aktiivisuuden mukaan jaoteltuna. 0-tasolle tuli vain kolme vastausta, joten jätimme sen pois jakaumasta epäoleellisena. (Tasomäärittelyt ks. 4.2.1, yhteistyömuotovaihtoehdot ks. 4.2.5.)

5.5.2 Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukointianalyysi vastaajien seuran toimintatyytyväisyyden ja yhteistyömuotomielipiteen välillä kertoi meille sen mitä oletimmekin. Seuransa toimintaan tyytymättömät vastasivat melko selvästi enemmän haluavansa vanhojen seurojen lakkauttamista ja yhden uuden seuran perustamista. Kuitenkaan samaa korrelaatiota ei löytynyt jäsenetu- ja jäsenlehtityytyväisyyden ja yhteistyömuotomielipiteen väliltä.

5.5.3 Muiden seurojen sopivuus ja yhteistyömuoto

Suomen kirjastoseuran vastaajien mielipiteistä muiden kyselyn seurojen sopivuudesta yhteistyöhön ei hieman yllättäen löytynyt selvää yksiselitteistä korrelaatiota heidän yhteistyömuotomielipiteeseensä. Oletimme, että sellaiset vastaajat, jotka kokevat muut kyselyn seurat itselleen läheisiksi tai seuralleen sopiviksi yhteistyökumppaneiksi, olisivat helpommin kannattaneet yhteistyömuodon kohtia b tai c.

Ristiintaulukoinnin perusteella muita seuroja erittäin sopivina pitäneet kannattivat c-vaihtoehtoa a-vaihtoehdon kustannuksella, ja päinvastoin muita seuroja vain melko sopivina pitäneet kannattivat a-vaihtoehtoa c-vaihtoehdon kustannuksella, mutta korrelaatio tuntui rajoittuvan näihin vaihtoehtoihin. Toisaalta aineisto ei ehkä tämän asian suhteen ole kovin luotettava ottaen huomioon kuinka iso osa Suomen kirjastoseuran vastaajista ei osannut ilmaista kantaansa muiden seurojen sopivuudesta yhteistyöhön oman seuransa kanssa (ks. 5.4).

5.5.4 Monijäsenyys ja yhteistyömuoto

Suomen kirjastoseuran jäsenet olivat niin selvästi yhden seuran jäseniä, ettei monijäsenyyden ristiintaulukointi yhteistyömuodon kanssa ehkä ole luotettavin tapa saada selville korrelaatiota kyseisten asioiden väliltä. Ristiintaulukointi kuitenkin antoi selviä viitteitä siitä, että lievää korrelaatiota on. Ainoastaan Suomen kirjastoseuraan kuuluvat halusivat monijäseniä enemmän pitää asiat ennallaan, eli kannattivat enemmän a-vaihtoehtoa, ja muihinkin kyselyn seuroihin (kahteen, kolmeen tai neljään) kuuluneet kannattivat hieman enemmän b- ja c-vaihtoehtoa.

Samaan asiaan liittyy myös vastaajien työpaikan vaikuttaminen yhteistyömuotomielipiteeseen. Suomen kirjastoseuran on perinteiseltä profiililtaan hyvinkin selvästi yleisten kirjastojen edustaja, ja täten on ymmärrettävää, että suurin osa sen jäsenistöstä työskentelee yleisessä kirjastossa ja samat jäsenet meidän analyysimme mukaan myös kuulu-

vat lähinnä vain Suomen kirjastoseuraan. Ne seuran jäsenet, jotka työskentelevät muualla kuin yleisessä kirjastossa myös kuuluivat selvästi useammin muihinkin kyselyn seuroihin ristiintaulukointianalyysimme mukaan.

5.6 Vastaajien palautetta Suomen kirjastoseuralle

Kyselyn kohtaan 1.5 tulleen palautteen yleisin kommentti koski Suomen kirjastoseuran toiminnan Helsinki-keskeisyyttä. Vastaajat toivoivat tapahtumia, koulutustilaisuuksia ja muuta toimintaa muuallekin Suomeen. Myös jäsenmäärään toivottiin lisäystä, jotta kirjastoväki saataisi laajemmin mukaan ja tähän lääkkeeksi ehdotettiin selkeää jäsenten värväyskampanjaa.

Muita ehdotettuja parannuksia olivat mm. senioritoiminta, opiskelija-toiminta, suhteet muihin alan keskeisiin toimijoihin Suomessa, kansainvälinen yhteistyö, alan valtakunnallisen näkyvyyden ja aseman parantaminen, esim. musiikkikirjastojen ja koulukirjastojen käsittely Kirjasto-lehdessä ja verkossa tapahtuva koulutus.

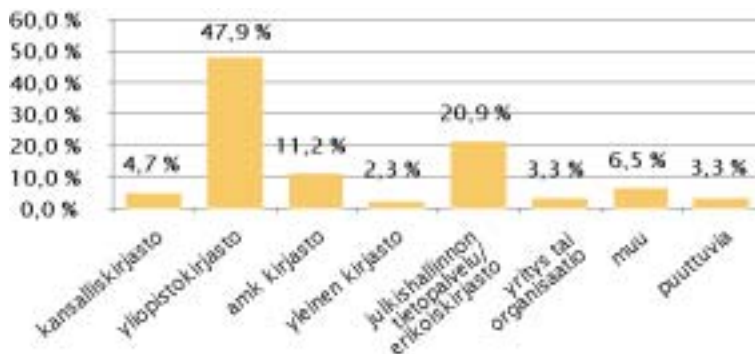

6 Suomen tieteellinen kirjastoseura

6.1 Työpaikka

Lähes puolet kyselyyn vastanneista STKS:n jäsenistä työskentelee yliopiston kirjastossa. Seuraavaksi yleisimmät vastaajien työpaikat olivat julkishallinnon tietopalvelu, erikoiskirjasto tai ammattikorkeakoulun kirjasto. Yleisessä kirjastossa oli töissä vähiten vastaajia, vain 2,3 %. 3,3 % vastaajista ei ilmoittanut lainkaan työpaikkaansa. Vaihtoehdon muu valinneissa oli eläkeläisiä, opiskelijoita, sekä amk:n opettaja. Muita mainittuja työpaikkoja olivat alan koulutusorganisaatio, ammattiliitto, sekä sosiaali- ja terveysalan järjestö.

Kuvaaja 15. STKS:n vastaajien työpaikkajakauma

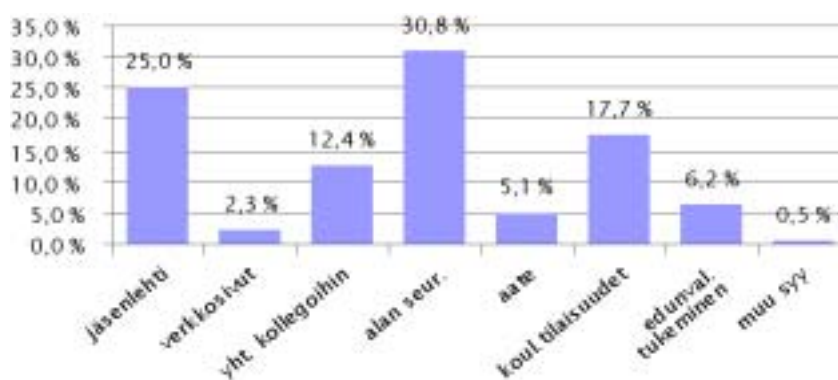

STKS:n kyselyyn vastanneiden jäsenten työpaikkajakaumaa.

6.2 Syyt kuulua seuraan

STKS:n vastaajilla tärkein seuraan kuulumisen syy oli alan seuraaminen. Seuraavaksi tärkeimmät syyt olivat jäsenlehti, koulutustilaisuudet sekä yhteydet kollegoihin. Muiksi syiksi mainittiin toimihenkilönä toimiminen, yhteistyömahdollisuudet ay- liikkeen kanssa, sekä kansainvälinen yhteistoiminta.

Kuvaaja 16. Syyt kuulua seuraan

STKS:n vastaajien tärkeimmät seuraan kuulumisen syyt.

6.3 Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa

Suomen tieteellisen kirjastoseuran kyselyyn vastanneista jäsenistä 52,6 % kuului vain tähän yhteen seuraan. Useimmat vastaajat olivat kuulleet seuraan yli 15 vuotta. 31,6 % vastanneista kuului kahteen kyselyn seuraan ja 14,6 % kolmeen. Kaksi vastaajaa kuului kaikkiin neljään seuraan.

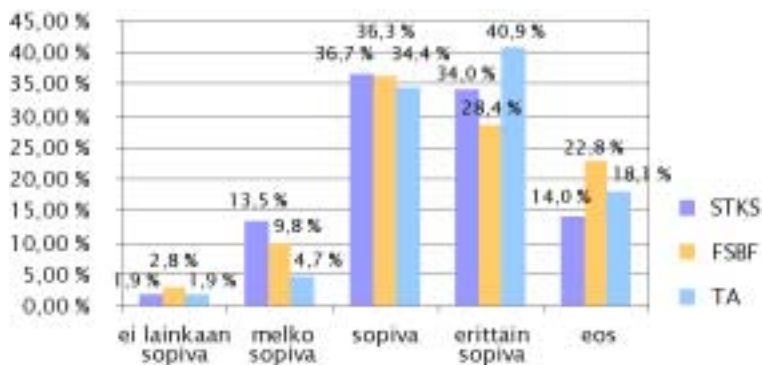
31,6 % vastaajista kuului STKS:n lisäksi myös Suomen kirjastoseuraan, 25,1 % Tietoasiantuntijoihin ja 7,4 % FSBF:iin.

6.4 Muiden sopivuus yhteistyöhön

Suomen tieteellisen kirjastoseuran jäsenet pitävät kaikkia muita seuroja tasaisen sopivina yhteistyökumppaneina. Ristiintaulukoinnin perusteella Tietoasiantuntijoita pidettiin muita seuroja helpommin erittäin sopivan yhteistyöhön STKS:n kanssa.

FSBF keräsi eniten ”en osaa sanoa” -vastauksia. 22,80 % vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään FSBF:n sopivuudesta yhteistyöhön. Tietoasiantuntijoiden vastaava luku oli 18,1 % ja Suomen kirjastoseuran 14 %. STKS:n vastaajilla oli vähiten ”en osaa sanoa”-vastauksia kaikkiin muihin seuroihin verrattuna. Ehkä tämä kertoo STKS:n vastaajien alan seurojen paremmasta tuntemuksesta.

Kuvaaja 17. Eri seurojen sopivuus yhteistyöhön

Kuvaaja esittää STKS:n vastaajien mielipiteitä muiden kyselyn seurojen sopivuudesta yhteistyöhön STKS:n kanssa.

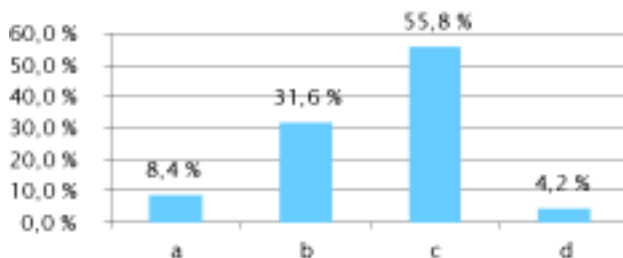
Vastaajat ehdottivat myös seuraavia yhdistyksiä yhteistyökumppaneiksi: Informaatiotutkimuksen yhdistys, Tulevaisuudentutkimuksen seura, Arkistoyhdistys, Kirjastomuseoyhdistys, BMF, Suomen nuorisokirjallisuuden instituutin kannatusyhdistys, INA, Kumula, Akava, sekä AEK.

6.5 Mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta

Suomen tieteellisessä kirjastoseuran jäsenissä on havaittavissa eniten muutoshalukkuutta. C-vaihtoehto, eli uuden seuran perustaminen sai kaikista seuroista eniten kannatusta STKS:ssa. Valtaosa vastaajista, 55,8 %, kannattaa c-vaihtoehtoa, kun koko aineiston keskiarvo on 43,2 %. B-vaihtoehtoa on kannattanut huomattavasti vähemmän vastaajia (31,6 %). Myös a- ja d-vaihtoehto ovat saaneet jonkin verran kannatusta.

Kun tuloksia verrataan koko aineistoon, huomataan, että vain b-vaihtoehto on samassa linjassa koko aineiston jakauman kanssa. A-vaihtoehto on saanut selvästi vähemmän kannatusta ja c- ja d-vaihtoehdot vastaavasti enemmän kuin koko aineistossa keskimäärin. D-kohdassa ehdotettiin mm., että vain STKS ja Tietoasiantuntijat yhdistettäisiin, muuten ehdotukset olivat lähinnä b- ja c-kohtiin liittyviä muutosehdotuksia, kuten ”b-kohta ilman jäsenmaksun korotusta” tai ”c-vaihtoehto siten, että omat lehdet pysyvät”.

Kuvaaja 18. Mielenpide seurojen tulevasta yhteistyömuodosta

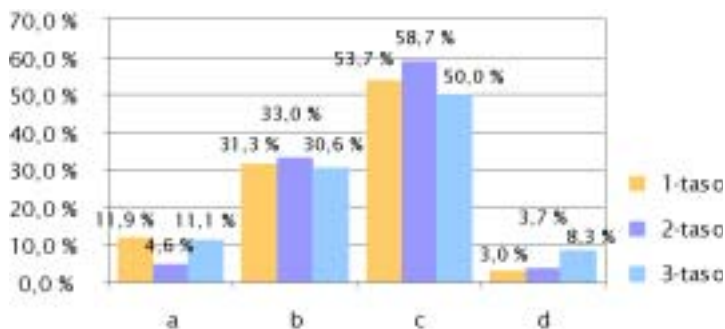

Kuvaaja esittää STKS:n vastaajien mielenpitemen seurojen tulevasta yhteistyömuodosta. "En osaa sanoa" -vastauksia ei tullut lainkaan tähän kysymykseen. (Yhteistyömuotovaihtoehdot ks. s.24.)

6.5.1 Aktiivisuus ja yhteistyömuoto

Kaikkien vastaajaryhmien jakaumat näyttävät hyvin samanlaisilta, kun verrataan aktiivisuustasoa ja mielenpitemitä tulevaisuuden yhteistyömuodosta. Ristiintaulukointikaan ei paljastanut korrelaatiota aktiivisuustason ja yhteistyömielenpitemen välillä. Kaikkien tasojen vastaajat pitivät c-vaihtoehtoa parhaana. Aktiivisimmilla, eli 3-tason vastaajilla mielenpitemet olivat jakautuneet kaikista tasaisimmin eri vaihtoehtojen välille.

Kuvaaja 19. STKS:n vastaajien eri aktiivisuusasteiden mielenpitemet tulevaisuuden työmuodosta

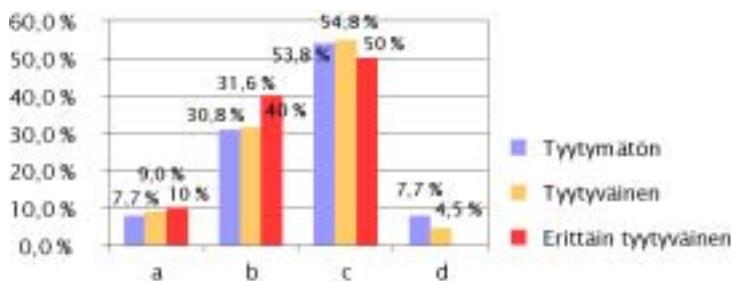
Kuvaaja esittää STKS:n vastaajien mielenpidettä seurojen tulevasta yhteistyömuodosta. Vastaukset on jaoteltu aktiivisuustason mukaan. 0-tason vastauksia oli vain yksi ja se jätettiin pois jakaumasta. (Tasomäärittelyt ks. 4.2.1, yhteistyömuotovaihtoehdot ks. 4.2.5.)

6.5.2 Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto

Suomen tieteellisen kirjastoseuran jäsenten vastauksissa ei ollut ristiintaulukoinnin perusteella havaittavissa selvää yhteyttä seuratytytyväisyy-

den ja yhteistyömuotomielipiteen kesken. Kaikki kolme vastaajaryhmää pitivät c-vaihtoehtoa tavoiteltavimpana yhteistyön asteena. Seuran toimintaan erittäin tyytyväiset kannattivat kuitenkin hieman muita enemmän b-vaihtoehtoa.

Kuvaaja 20. STKS

Kuvaaja esittää STKS:n vastaajien mielipiteet seurojen tulevasta yhteistyömuodosta seuratytyytyväisyyden mukaan jaoteltuna. (Yhteistyömuotovaihtoehdot ks. 4.2.5.)

6.5.3 Muiden sopivuus ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukoinnin mukaan muita kyselyn seuroja erittäin sopivina yhteistyökumppaneina pitävät vastaajat pitivät c-vaihtoehtoa tavoiteltavimpana yhteistyön asteena, kun taas a- ja d-kohdat saivat heiltä vähemmän kannatusta. Vastaavasti ne vastaajat, jotka pitivät muita seuroja vain (melko sopivina tai) sopivina, kannattivat hieman enemmän a- ja b- vaihtoehtoja.

6.5.4 Monijäsenyys ja yhteistyömuoto

Monijäsenyys ei Suomen tieteellisen kirjastoseuran vastaajilla kovin selvästi vaikuttanut yhteistyömielipiteeseen ristiintaulukoinnin mukaan. Noin puolet sekä yhden seuran jäsenistä, että useammassa seurassa jäsenenä olevista kannatti c-vaihtoehtoa.

Suurin osa STKS:n vastaajista työskentelee yliopistokirjastossa. Tässä vastaajaryhmässä b ja c vaihtoehdot saivat suunnilleen saman verran kannatusta. Seuraavaksi suurimmat vastaajajoukot eli julkishallinnon tietopalvelussa, erikoiskirjastossa tai ammattikorkeakoulun kirjastossa työskentelevät pitivät selvästi c:tä parhaana vaihtoehtona. Yliopistokirjastossa työskentelevistä suurin osa kuului vain yhteen seuraan, STKS:aan, kun taas muualla työskentelevissä oli enemmän useamman seuran jäseniä, kuten odotimmekin.

6.6 Vastaajien palautetta Suomen tieteelliselle kirjastoseuralle

Suuri osa vastaajista oli kommentoinut seuran jäsenlehteä. Monet pitivät Signumia tylsänä ja kuivana lehtenä. Lehteen kaivattiin monipuolisempaa, raikkaampaa ja värikkäämpää sisältöä. Myös lehden ulkoasuun toivottiin parannusta. Toiveena oli myös, että lehdessä käsiteltäisiin muidenkin tieteellisten kirjastojen kuin yo-kirjastojen asioita. Useat vastaajat ehdottivat, että lehti voisi ilmestyä useammin ja myös verkkoversiona. Lehden artikkelit tosin ovat Internetissä kaikkien saatavilla, mutta sehän on hieman eri asia kuin lehden verkkoversio.

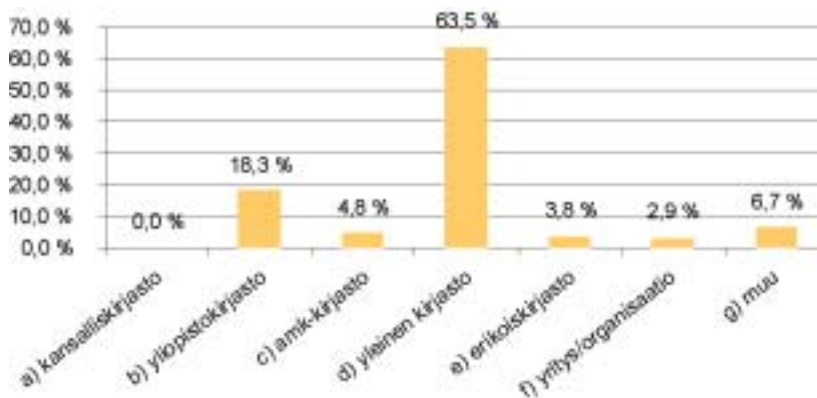
STKS:n valtakunnalliseen näkyvyyteen ja vaikuttavuuteen toivottiin parannusta. Koko maan tasapuolisempaa huomioimista pidettiin tärkeänä. Vastaajat ehdottivat myös koulutustarjonnan ja jäsenetujen lisäämistä. Lisäksi mainittiin verkkosivujen kehittäminen ja ajan tasalle saattaminen. Vastaajien mielestä seuran pitäisi panostaa myös imagoonsa, sekä kansainvälisiin kontakteihin.

7 Finlands svenska biblioteksforening

7.1 Työpaikka

Finlands svenska biblioteksforeningin (FSBF) vastaajista valtaosa eli 63,5 % työskentelee yleisessä kirjastossa. Toiseksi yleisin työpaikka heiltä löytyy jostain Suomen monista yliopistokirjastoista, 18,3 % vastaajista ilmoitti yliopistokirjaston työpaikakseen. Saatua tulosta oli odotustemme ja seuran yleisen profiilin mukainen. Muu-vastausvaihtoehdon ympäröivät olivat tässäkin tapauksessa mm. alan opiskelijoita ja eläkeläisiä ja muiden alojen edustajia.

Kuvaaja 21. FSBF:n vastaajien työpaikkajakauma

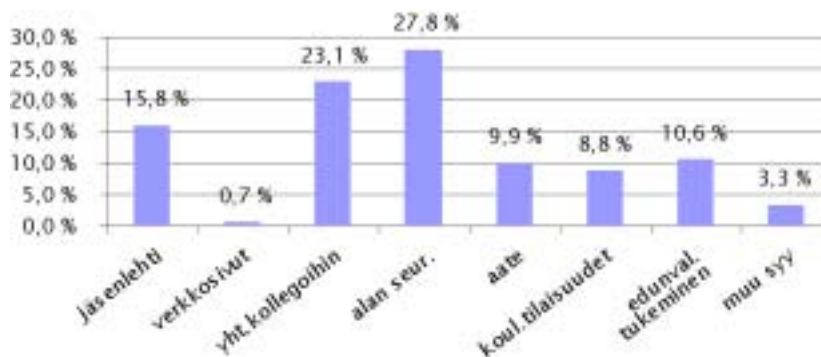

Kuvaaja esittää FSBF:n vastaajien työpaikkojen jakautumista. 4 vastaajaa ei ilmoittanut lainkaan työpaikkaansa.

7.2 Syyt kuulua seuraan

Finlands svenska biblioteksforeningin vastaajien syyt kuulua seuraan poikkesivat muiden seurojen vastaajien syistä. FSBF:n vastaajien suosituimmat syyt seuraansa kuulumiseen olivat toisiinsa läheisesti liittyvät alan seuraaminen ja yhteydet kollegoihin jäsenlehden jäädessä kolmanneksi. FSBF:n verkkosivut yhdeksi syykseen ilmoitti vain kaksi vastaajaa. Muina syinä ilmenivät odotetusti ruotsinkielisen informaation saaminen ja kielisyys yleisesti.

Kuvaaja 22. FSBF:n vastaajien syyt kuulua seuraan

Kuvaaja esittää Finlands svenska biblioteksföreningin vastaajien syitä kuulua seuraansa. Kielisyys ei ollut annettujen vaihtoehtojen joukossa, koska oli ”itsestään selvää”, että kenties tärkein syy kuulua FSBF:iin on ruotsin- tai kaksikielisyys.

7.3 Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa

FSBF:n vastaajat kuuluivat 65,7 prosenttisesti vain omaan seuraansa. 23,1 %:a kuului yhteen muuhunkin kyselyn seuroista, 10,2 % kahteen muuhun ja vain 1 ensisijaisesti FSBF:n kuulunut vastaaja kuului kaikkiin neljään seuraan. Eniten FSBS:n vastaajat kuuluivat myös Suomen kirjastoseuraan (28), toiseksi eniten STKS:an (19) ja vain 3 ilmoitti kuuluvansa myös Tietoasiantuntijoihin.

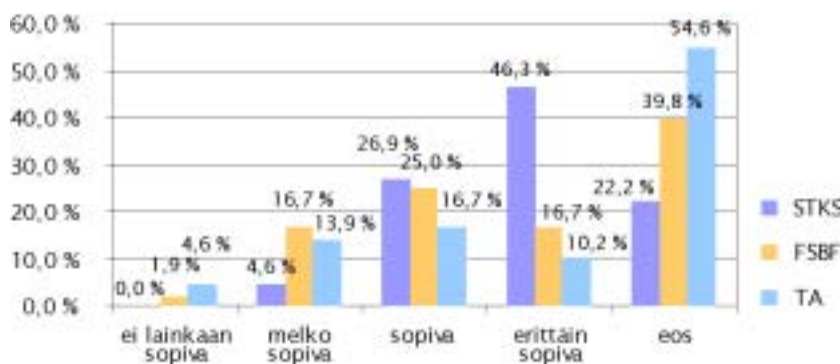
7.4 Muiden sopivuus yhteistyöhön

Ristiintaulukoinnin perusteella FSBF:n vastaajat sympatiseraavat vastaavasti Suomen kirjastoseuraa seuransa yhteistyökumppaniksi hieman muita seuroja enemmän. Yleinen mielipide oli kuitenkin tässäkin seurassa melko myönteinen kaikkien muiden seurojen yhteistyösopivuutta kohtaan, kuten alla olevasta kaaviostakin selviää.

Erittäin suuri osa FSBF:n vastaajista ei osannut ilmaista kantaansa muiden seurojen sopivuudesta. Peräti 54,6 % ei osannut sanoa mitään Tietoasiantuntijoiden sopivuudesta ja 39,8 % STKS:n, mutta ”vain” 22,2 % ei osannut sanoa mitään Suomen kirjastoseuran sopivuudesta. Tämän perusteella on melko selvää, että FSBF:n jäsenet tuntevat parhaiten juuri Suomen kirjastoseuran, ja tuntevat sen myös läheisimmäksi itselleen ja omalle seuralleen, mikä ei ole yllättävää, sillä ovathan juuri nämä seurat toisiaan kaikista lähimpänä yleiseltä profiililtaan kieltä lukuun ottamatta ja tämän takia on täysin ymmärrettävää, että näiden seurojen katsotaan sopivan hyvin tekemään yhteistyötä.

Kuvaaja 23. Eri seurojan sopivuus yhteistyöhön

Kuvaaja esittää FSBF:n vastaajien mielipiteitä muiden kyselyn seurojen sopivuudesta yhteistyöhön FSBF:n kanssa.

FSBF tekee yhteistyötä myös muiden Pohjoismaisten kirjastoalan vaikuttajien kanssa, ja tämän yhteistyön jatkumista ja mahdollista tiivistymistä jäsenistö halusi myös vastauksissaan. Muuna yhteistyöhön sopivana seurana eräs FSBF:n vastaaja ehdotti Ålands biblioteks-föreningiä.

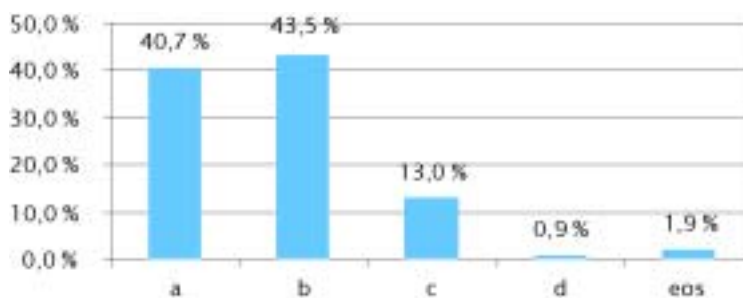
7.5 Mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta

Finlands svenska biblioteks-föreningin vastaajat olivat ylivoimaisesti vähiten c-kohdan kannalla muihin seuroihin verrattuna. Vain 13 % vastaajista kannatti c-vaihtoehtoa ja a-kohta sai lähes yhtä suuren kannatuksen kuin b-kohta. Suurimmaksi syyksi arvelimme yhdessä seuran puheenjohtajan kanssa neuvottelukunnan kokouksessa 17.3.2006 kielikysymyksen. Se nousi selvästi esiin myös vastauslomakkeista ja seuraavaksi esittelemässämme muussa tilastollisessa analyysissä. Vastaajat ilmeisesti yksinkertaisesti ja aivan aiheellisesti hieman pelkäävät sitä, että jos FSBF ja muut seurat lakkautetaan ja tilalle perustetaan yksi uusi seura, seuraa siitä ruotsinkielisen kirjastoseuratoiminnan lakkaaminen kokonaan ja alan toiminta suomenkielistyisi aina vaan enemmän. FSBF ja sen jäsenet pitävät selvänä sydämen asianaan nimenomaan suomenruotsalaisen kirjastotoiminnan tukemisen, joten pelko on erittäin hyvin ymmärrettävissä.

A-kohtaa kannattaneista yksi vastaaja kirjoitti kannattavansa muuten b-kohtaa, mutta totesi mm. yhteisten toimitilojen toteuttamisen käytännössä merkitsevän FSBF:n toiminnan suomettumista liikaa.

Ainakin yksi c-vaihtoehdon kannattajista olikin alleviivannut parikin kertaa kyselylomakkeen c-kohdasta lauseen, jonka mukaan uuden seuran toimintaa tulisi olemaan ”på de båda inhemska språken”. Jos uusi seura tulevaisuudessa päätettäisi perustaa vanhojen tilalle, ei FSBF:iä kaikella todennäköisesti saataisi yhdistymiseen mukaan ilman toiminnan todellista kaksikielisyyttä, minkä tässä tapauksessa tarkoittaisi oikeasti käytännönkin tasolla tapahtumaa kaksikielisyyttä, ei vain paperilla olevaa kaunista kaksikielisyyden ajatusta.

Kuvaaja 24. FSBF:n vastaajien mielipide yhteistyömuodosta

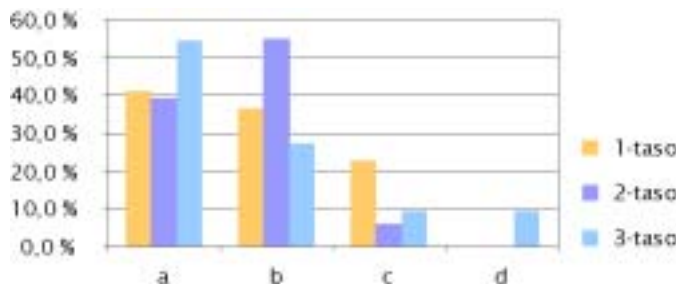

Kuvaaja esittää Finlands svenska biblioteksforeningin vastaajien mielipidettä yhteistyömuodosta. Kuten kaaviosta selvästi havaitaan, ovat FSBF:n vastaajat selvästi eniten a- ja b-vaihtoehtojen kannattajia. Vain 2 vastaajaa ei osannut päättää kantaansa tähän kysymykseen. (Yhteistyömuotovaihtoehdot ks. 4.2.5.)

7.5.1 Aktiivisuus ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukoinnin ja alla olevan jakauman mukaan FSBF:n vastaajien seura-aktiivisuus jossain määrin vaikutti heidän mielipiteeseensä yhteistyömuodosta. 1-tason vastaajat olivat muita hanakampia perustamaan uutta seuraa vanhojen tilalle, kun taas 2-tasolaiset kannattivat eniten b-vaihtoehtoa ja 3-tasolaiset kallistuivat selvemmin a-vaihtoehdon kannalle.

Kuvaaja 25. FSBF:n eri aktiivisuusasteilla olevien vastaajien mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta

Kuvaaja esittää FSBF:n eri aktiivisuusasteilla olevien vastaajien mielipidettä yhteistyömuodosta. Jos seura haluaa painottaa aktiivisempien vastaajien mielipidettä, ovat vaihtoehdot a ja b oikeastaan ainoat varteenotettavat. (Tasomäärittelyt ks. 4.2.1, yhteistyömuotovaihtoehdot ks. 4.2.5.)

7.5.2 Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto

FSBF:n vastaajien tyytyväisyys/tyytymättömyys seuransa toimintaan, jäsenetuihin tai jäsenlehteen ei yllättävää kyllä vaikuttanut ristiintaulukointianalysimme mukaan lainkaan heidän mielipiteeseensä yhteistyömuodosta. Toisaalta tämä on ehkä ymmärrettävääkin, kun muistaa kielikysymyksen nousseen kenties suurimmaksi c-vaihtoehdon vastaisuuden syyksi (ks. s.41). Pelko ruotsinkielisen kirjastotoiminnan vähenemisestä on olennaisempaa kuin seuratyytyväisyys suhteessa seuran tulevaisuuteen. Ja toisaalta kannattaa muistaa, että FSBF:n vastaajat olivat keskimääräistä tyytyväisempiä seuransa toimintaan (ks. 4.2.2).

7.5.3 Muiden sopivuus ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukoinnin mukaan FSBF:n vastaajien mielipide muiden sopivuudesta seurojen yhteistyöhön vaikutti heidän mielipiteeseensä tulevaisuuden yhteistyömuodosta selkeimmin vain silloin, kun vastaaja piti muita seuroja erittäin sopivina yhteistyöhön, jolloin vastaaja helpommin kannatti c-vaihtoehtoa. FSBF:n vastaajien ”diplomaattisuus” ja toisaalta myös suuri mielipidettään ilmaisemattomien osuus hankaloittaa tämän kysymyksen tulkintaa, ja analysimme onkin lähinnä suuntaa-antava.

7.5.4 Monijäsenyys ja yhteistyömuoto

FSBF:n vastaajien seurajäsenyyksien ja yhteistyömuotomielipiteen rishtiintaulukoinnin mukaan vain FSBF:n jäseniä olevat vastaajat kannattivat odotetusti hieman enemmän a- ja b-vaihtoehtoja, kun taas muihinkin seuroihin FSBF:n lisäksi kuuluvat kannattivat hieman helpommin c-vaihtoehtoa. Kovin merkittäviä erot eivät olleet, mutta tendenssi oli kuitenkin lievänä havaittavissa.

Saman asian tuo ilmi myös vastaajien työpaikan vaikuttaminen yhteistyömuotomielipiteeseen. FSBF:n vastaajat ovat Suomen kirjasto-seuran tavoin pääasiassa yleisten kirjastojen edustajia, ja samat jäsenet analyysimme mukaan myös kuuluvat enimmäkseen vain yhteen, tässä tapauksessa Finlands svenska biblioteksföreningiin. Muissa kuin yleisissä kirjastoissa työskentelevät FSBF:n vastaajat kannattivat helpommin vaihtoehtoa c, samoin kuin kuuluivat muihinkin kyselyn seuroista.

7.6 Vastaajien palautetta Finlands svenska biblioteksföreningille

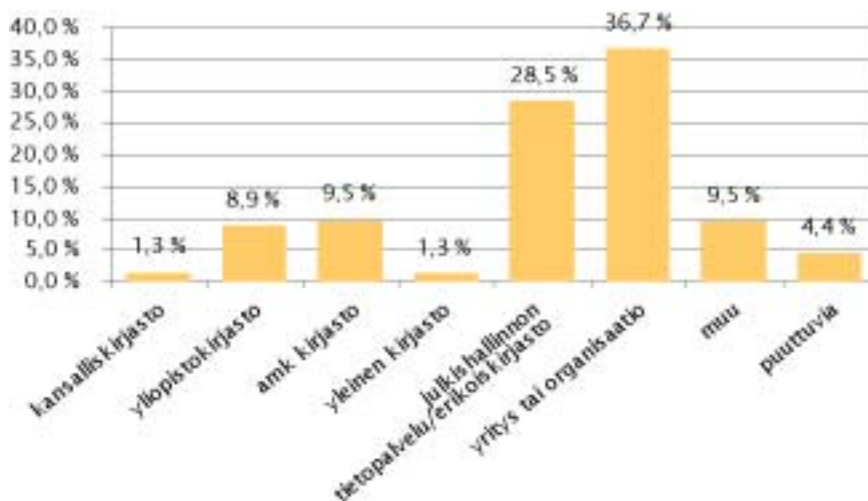
Kyselyn kohtaan 1.5 tullut palaute FSBF:n suhteen keskittyi mm. koulutuksen, matkojen ja alan näkyvyyden lisäämiseen. Vastaajat toivoivat myös yhteyksiä alan opiskelijoihin, läheisempää kontaktia seuran hallituksen ja jäsenten välille (esim. toimiva keskusteluforum seuran Internet-sivuille), aikaisemmin tapahtuvaa tiedotusta koulutustilaisuuksista ja muiden Pohjoismaiden kirjastoyhdistysten kanssa tehtävän yhteistyön jatkumista.

8 Tietoasiantuntijat

8.1 Työpaikka

Suurin osa Tietoasiantuntijoiden vastaajista on töissä julkishallinnon tietopalvelussa, erikoiskirjastossa tai yrityksessä. Yliopiston tai ammattikorkeakoulun kirjastossa työskentelee molemmissa n. 9 % vastaajista. Yleisen kirjaston puolella tai kansalliskirjastossa oli molemmissa vain 1,3 % vastaajista. 4,4 % vastaajista ei ilmoittanut työpaikkaansa. ”Muu”-vaihtoehdon valinneet ilmoittivat työpaikakseen mm. yliopiston hallinnon, julkishallinnon muu tehtävät, ammattioppilaitoksen ja ammattiliiton. Vastaajien joukossa oli myös työttömiä ja opiskelijoita.

Kuvaaja 26. Tietoasiantuntijoiden työpaikat

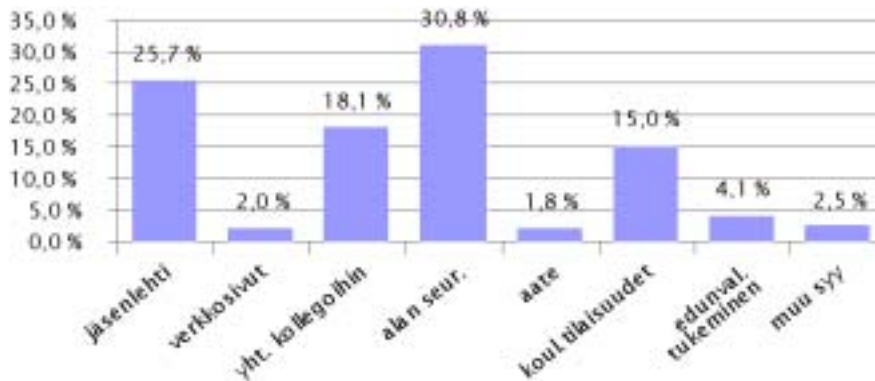

Kuvaaja esittää Tietoasiantuntijoiden vastaajien työpaikkajakauman.

8.2 Syyt kuulua seuraan

Tietoasiantuntijoiden vastaajien tärkein syy kuulua seuraan oli alan seuraaminen. Toiseksi tärkein syy oli jäsenlehti. Kolmantena oli yhteydenpito kollegoihin, jota pidettiin hieman tärkeämpänä kuin koulutus-tilaisuuksia. Muiksi syiksi mainittiin vaikuttaminen, alan kehityksen suuntaaminen, alennus ”Tietopäivät”- tapahtuman osallistumismaksusta, alan yleinen tukeminen sekä tottumus.

Kuvaaja 27. Syyt kuulua seuraan

Kuvaaja esittää Tietoasiantuntijoiden vastaajien tärkeimmät seuraan kuulumisen syyt.

8.3 Jäsenyydet kyselyn muissa seuroissa

66,5 % prosenttia vastaajista ei kuulunut muihin kyselyn seuroihin. Suurin osa vastaajista, 41,8 % oli kuulunut Tietoasiantuntijoihin yli 15 vuotta. 19,6 % vastaajista kuului lisäksi toiseen seuraan. Kolmen seuran jäseniä oli 12,7 %. Kaksi vastaajaa ilmoitti kuuluvansa kaikkiin neljään seuraan. 28,5 % vastaajista kuului Tietoasiantuntijoiden lisäksi Suomen tieteelliseen kirjastoseuraan. 18,9 % prosenttia kuului Suomen kirjastoseuraan ja 1,9 % FSBF:iin.

Osa vastaajista ilmoitti kuuluvansa lisäksi muihin seuroihin, joita olivat Informaatiotutkimuksen yhdistys, Henry, Tietotekniikan liitto ry, Tietoturva ry, Suomalaisen kirjallisuuden seura, Arkistoyhdistys ry ja Liikearkistoyhdistys ry.

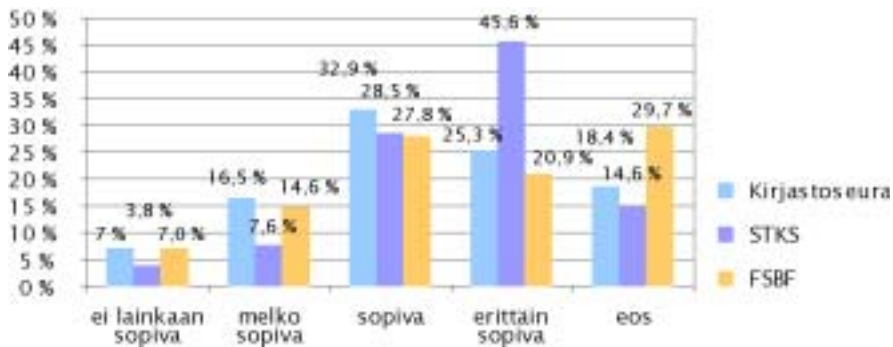
8.4 Muiden sopivuus yhteistyöhön

Ristiintaulukoinnin ja seuraavan kuvaajan perusteella vastaajat pitivät Suomen tieteellistä kirjastoseuraa melko selvästi sopivampana yhteistyökumppanina Tietoasiantuntijoille kuin kyselyn muita seuroja. 45,6 % vastaajista piti STKS:aa erittäin sopivana yhteistyökumppanina. Yhteistyö Signum-lehden julkaisutoiminnassa selittää varmasti osaltaan Tietoasiantuntijoiden ja STKS:n vastaajien innokkuutta tehdä yhteistyötä keskenään.

Suomen kirjastoseuraa piti vastaajista erittäin sopivana yhteistyökumppanina 25,3 % ja FSBF:ää 20,9 %. Noin 30 % vastaajista piti muita seuroja sopivana yhteistyökumppanina.

29,7 % vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään FSBF:n sopivuudesta yhteistyöhön, Kirjastoseuralla vastaava luku oli 18,4 % ja STKS:lla 14,6 %. Näiden prosenttien voi päätellä tarkoittavan myös Tietoasiantuntijoihin kuuluvien vastaajien tunnevan paremmin STKS:n ja SKS:n kuin FSBF:n.

Kuvaaja 28. Eri seurojen sopivuus yhteistyöhön

Kuvaaja esittää Tietoasiantuntijoiden vastaajien mielipiteet muiden seurojen sopivuudesta yhteistyökumppaniksi.

Vastaajat ehdottivat Tietoasiantuntijoiden yhteiskumppaneiksi myös seuraavia yhdistyksiä: Liikearkistoyhdistys, Tietotekniikan liitto, Arkistoyhdistys, Strategisen johtamisen yhdistys, Henry ry, Talle ry sekä Äidinkielenopettajat. Lisäksi mainittiin konsulttialan järjestöt, BI-alan yhdistykset, tietotekniikan- ja tietoturva-alan-, toimistotekniikka-alan, sekä arkisto-alan yhdistykset, dokumenttien hallintaan liittyvät, sekä kaikki tietoa käsittelevät ja hallinnoivat organisaatiot yleensä.

8.5 Mielipiteet tulevaisuuden yhteistyömuodosta

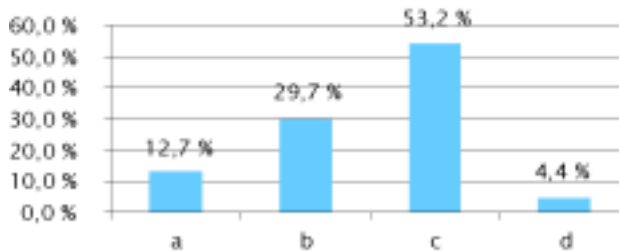
Yli puolet vastaajista kannatti c-vaihtoehtoa, eli seurojen yhdistymistä. Tulos on yllättävä, sillä useista avovastauksista käy ilmi, että kirjastoseuroja ei mielletä sopiviksi yhteistyökumppaneiksi. Yhdistymisiä alan järjestöjen kanssa kyllä toivotaan, mutta ei välttämättä näiden seurojen kanssa. C-vaihtoehdon valinneista kaikki eivät siis oikeasti kannattaneetkaan c-vaihtoehtoa näiden seurojen kanssa. Tämän takia mielipide-

jakaumaan pitää suhtautua varauksella. Moni vastaaja ei pitänyt itseään ”kirjastoihmisenä”, ja katsoi, että Tietoasiantuntijat poikkeaa kolmesta muusta seurasta. Pelättiin, että Tietoasiantuntijat sulautuu liikaa kirjastoseuroihin. Toisaalta pelättiin myös ”yksin jäämistä”, jos kolme muuta seuraa yhdistyisivät.

Tuloksen luultiin aluksi selittyvän sillä, että vastaajiksi on valikoitunut niitä tietoasiantuntijoiden jäseniä, jotka ovat töissä yleisissä kirjastoissa. Kuten ”Tietoasiantuntijoiden työpaikat” -kaaviosta (ks. *Kuvaaja 26*) käy ilmi, asia ei kuitenkaan ole näin, vaan suurin osa vastaajista työskentelee yrityksissä tai julkishallinnon tietopalvelussa tms. melko lailla kuten olimme ajatelleetkin Tietoasiantuntijoiden vastaajien työskentelevän.

Toisaalta osa vastaajista oli valmiita hyvin radikaaleihin muutoksiin ja uuden seuran perustamista nykyisen neuvottelukunnan jäsenten kanssa pidettiin tavoiteltavana. Verkostoitumista pidettiin päivän sanana ja vanhoista lehdistä ja nettisivuista oltiin valmiita luopumaan. Kustannuksien arveltiin laskevan päällekkäisyyksien poistuessa ja vaadittiin jäsenmaksun pitämistä korkeintaan nykyisellä tasolla (50 €/v.).

Kuvaaja 29.

Kuvaaja esittää Tietoasiantuntijoiden mielipiteen seurojen tulevasta yhteistyömuodosta. (Yhteistyömuotovaihtoehdot ks. 4.2.5.)

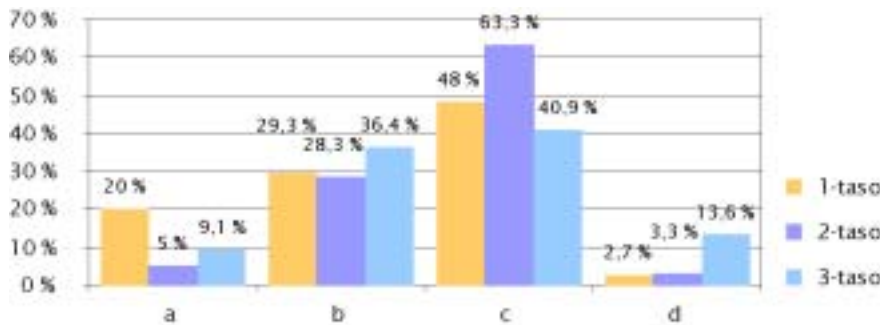
8.5.1 Aktiivisuus ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukoinnin perusteella vastaajan aktiivisuustaso selittää jonkin verran yhteistyömielipidettä. 1-tasolaiset kannattivat helpommin a-vaihtoehtoa c:n kustannuksella, kun 2-tasolaisilla asia oli päinvastoin.

3-tasolaisten yhteistyömielipiteeseen aktiivisuustaso vaikutti vähinten, ja heidän vastaukset jakautuvat melko tasaisesti b- ja c- vaihtoehtojen välille, mutta myös a- ja d-vaihtoehdot saivat kannatusta. Etenkin 2-tason vastaajat olivat valmiita perustamaan uuden seuran, mutta myös 1-tason vastaajilla oli eniten c-valintoja.

Kuvaaja 30.

Kuvaaja esittää Tietoasiantuntijoiden vastaajien mielipiteen seurojen tulevasta yhteistyömuodosta. Vastaukset on tässä jaoteltu aktiivisuustason mukaan. 0-tason vastauksia ei ollut lainkaan. (Tasomäärittelyt ks. 4.2.1, yhteistyömuoto-vaihtoehdot ks. 4.2.5.)

8.5.2 Tyytyväisyys ja yhteistyömuoto

Mitä tyytymättömpiä jäsenet ovat seuransa toimintaan, sitä valmiimpia he ovat muutokseen. Tietoasiantuntijoiden vastaajista 64,3 % tyytymättömistä vastaajista kannattaa c-vaihtoehtoa, eli uuden seuran perustamista. Erittäin tyytyväisistä taas suurin osa oli valinnut vaihtoehdon b. Seuransa toimintaan tyytyväisistä suurin osa valitsi vaihtoehdon c. Ristiintaulukoinnin mukaan vastaajan tyytyväisyys seuran toimintaan ei kuitenkaan vaikuttanut merkittävästi yhteistyömielipiteeseen.

Kyselyyn vastanneissa tyytymättömien ja erittäin tyytyväisten määrä oli huomattavasti pienempi kuin tyytyväisten määrä, 23 vastaajaa ei ilmoittanut lainkaan tyytyväisyysastettaan.

8.5.3 Muiden sopivuus ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukoinnin mukaan Tietoasiantuntijoiden vastaajien mielipide muiden kyselyn seurojen sopivuudesta yhteistyöhön vaikutti heidän mielipiteeseensä tulevaisuuden yhteistyömuodosta melko selkeästi. Muita seuroja erittäin sopivina yhteistyökumppaneina pitävät olivat muita valmiimpia perustamaan uuden seuran. Muiden seurojen yhteistyösopivuuteen nuivemmin suhtautuneet kannattivat helpommin muita vaihtoehtoja.

8.5.4 Monijäsenyys ja yhteistyömuoto

Ristiintaulukoinnin mukaan vain Tietoasiantuntijoihin kuuluvat vastaajat kannattivat helpommin a-vaihtoehtoa, kuten olettaa saattoi, tosin muutkin vaihtoehdot olivat saaneet kannatusta. Useammassa kyselyn seurassa jäsenenä olevat taas kannattivat helpommin c-vaihtoehtoa.

Yrityksessä työskentelevät kuuluivat enimmäkseen vain yhteen seuraan, kun taas julkishallinnon tietopalvelussa tai erikoiskirjastossa töissä olevista useampi kuului kahteen tai useampaan seuraan. Yliopisto- ja amk-kirjastoissa olevat puolestaan olivat useimmin monijäseniä.

8.6 Vastaajien palautetta Tietoasiantuntijoille

Vastaajat kokivat Tietoasiantuntijoiden toiminnan keskittyvän pääkaupunkiseudulle ja toivoivat tasapuolista koko maan huomioimista. Lisäksi he ehdottivat lisää koulutustilaisuuksia ja muita tapahtumia, sekä käytännön tasolle yltävää yhteistoimintaa. Myös seuran tiloihin toivottiin parannusta. Lisäksi vastaajat toivoivat seuraltaan parannusta kirjastoalan edunvalvontaan, sekä kansainvälisiin hankkeisiin osallistumista.

9 Pohdintaa ja johtopäätökset

Olemme kokonaisuudessaan hyvin tyytyväisiä vauhdilla toteutettuun projektiimme. Vaikka postikyselyä kritisoitiinkin vanhanaikaiseksi, osoitautui se kuitenkin paitsi käyttökelpoiseksi tietojenkeruumenetelmäksi, myös ainoaksi mahdolliseksi tässä tapauksessa. Postikyselyn toteuttaminen oli meille helpompaa sisäistä kuin sähköisen kyselyn, vaikkei meillä aiempaa kokemusta kyselyn toteuttamisesta olekaan. Vastauksiakin tuli odotuksiimme nähden runsaasti, muttei kuitenkaan liikaa.

Kyselyn vastaukset eivät ikävä kyllä antaneet täysin yksiselitteistä ohjetta seuroille tulevaisuuden yhteistyön suhteen. Suomen tieteellisen kirjastoseuran jäsenet tosin halusivat selvästi yli 50 prosenttisesti seurojen yhdistymistä yhdeksi seuraksi, mutta muiden seurojen osalta saadut tulokset eivät antaneet yhtä selvää ohjeistusta. Finlands svenska biblioteksföreningin vastaajat antoivat siunauksensa vain seurojen katto-organisaatiolle. Vaikka Tietoasiantuntijoiden vastaajista yli 50 % olikin yhdistymisen kannalla, on saatu vastaus melko ongelmallinen alhaisen vastausprosentin ja muiden vastauksia hämärtävien seikkojen takia. Suomen kirjastoseuran vastaajien mielipiteet puolestaan jakautuivat tasaisimmin katto-organisaation ja yhdistymisen välille, vaikka yhdistyminen saikin suurimman kannatuksen. Kuvaavaa on, että kyselyn tekijätäkään (eli me) eivät päässeet täyteen yksimielisyyteen omasta mielipiteestään asian suhteen. Toinen kannattaa katto-organisaatiota ja toinen seurojen yhdistämistä, ja suosituksemme onkin kompromissi näiden välillä.

Alan muuttumista eivät kuitenkaan seuratkaan voi kieltää, koska se näkyy jo jäsenmäärien laskussakin. Tähän yhdeksi lääkkeeksi voisi hyvinkin käydä seurojen yhdistyminen, mutta tässä tilanteessa se tuntuu hieman liian radikaalilta ratkaisulta. Ketkä kaikki yhdistyisivät ja miten? Tulisiko yhdistymiseen ottaa mukaan muitakin alan seuroja? Kysymyksiä on tällä hetkellä vielä paljon. Katto-organisaation perustaminen puolestaan ei herättäisi vastustusta kovin helposti kenessäkään, ainakin jos sen pystyisi toteuttamaan ilman jäsenmaksujen korotuksia. Katto-organisaatioon voisi kuitenkin ottaa mukaan muitakin pienempiä alan seuroja heidän niin halutessa.

Varteenotettavimmaksi tulevaisuuden toimintamalliksi nousee mielestämme katto-organisaation perustaminen ja sen kehittäminen edelleen pikkuhiljaa yhden seuran suuntaan, jolloin jäisi enemmän aikaa miettiä yhdistymiskuviota tarkemmin. Todennäköistä on, että alamme kehittyä tulevaisuudessa yhä enemmän sellaiseen suuntaan, jossa nykyisten seurojen erillisyys ei enää ole perusteltua. Suosittelemme seu-

roille myös jäsenrekisterien ajan tasalle laittamista ja yhdenmukaistamista, minkä luulisi olevan helpohkoa katto-organisaation perustamisen yhteydessä. Olipa tulevaisuuden yhteistyömuoto sitten virallinen katto-organisaatio tai seurojen yhdistyminen, tulisi toiminnan kaksikielisyteen kiinnittää erityistä huomiota.

Asiassa riittää seuroilla vielä pohdittavaa ennen lopullisten päätösten tekoa. Jäsenten suuntaa-antava mielipide asiasta on nyt joka tapauksessa selvillä, joten seurat voivat jatkaa työtään kohti yhtenäisempää kirjastomaailmaa.

10 Lähteet

Painetut lähteet

- Hinton, Perry R.; Brownlow, Charlotte; McMurray, Isabella; Cozens, Bob 2004. *SPSS Explained*. Routledge, East Sussex.
- Morgan, George A.; Leech, Nancy L.; Gloeckner, Gene W.; Barrett, Karen C. 2004. *SPSS for Introductory Statistics. Use and Interpretation*. Lawrence Erlbaum Associates, New Jersey.
- Siisiäinen, Martti 2003. *Vuoden 1997 yhdistykset*. Teoksessa *Mitä yhdistykset välittävät*, 2003, Atena Kustannus Oy, Jyväskylä, s. 11-37.
- Tarasti, Lauri 2000, *Yhdistysten fuusiosta*. *Lakimies* 2/2000, s. 180-195.
- Verho, Seppo 2005. *Suomen kirjastot maailman ykkösiksi*. *Kirjastoletti* 6/2005, s. 12-13.
- Yli-Luoma, Pentti V.J 2004. *Johdatus kvantitatiivisiin analyysimenetelmiin SPSS for windows-ohjelman avulla*. (7.p.) IMDL Oy, Sipoo.

Internet lähteet

- Danish Union of Librarians – Bibliotekarforbundet 5.2.2006. *The Danish national library umbrella*.
(<http://www.bf.dk/dk/156BC72B-EEAA-4FEA-952E-C7EF1E4B7352.htm>)
- Finlands svenska biblioteksörening, 2.4.2006. *Bli medlem*.
(<http://www.biblioteken.fi/sv-FI/biblioteksbranschen/FSBF/medlemskap>)
- Finlands svenska biblioteksörening, 3.4.2006. *Broschyr*.
(<http://www.kirjastot.fi/sv-FI/biblioteksbranschen/FSBF/broschyr>)
- Helsingin yliopiston kirjasto 7.4.2006. *Finmarc- yhtenäisformaatin sovellusohje, kausijulkaisut*. (http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/linnea/julkaisut/FINMARC_kausijulkaisut.pdf)
- Kirjastot.fi, 6.4.2006. *Järjestöt, seurat ja ammattiyhdistykset*.
(<http://www.kirjastot.fi/fi-FI/kirjastoala/jarjestot/>)
- SPSS.com kotisivut 3.4.2006. *Product demos*. (http://www.spss.com/downloads/Papers.cfm?ProductID=00035&Name=SPSS_Base&DLType=Demo)
- Suomen kirjastoseura, 2.4.2006. *Kirjastoseuran jäsenedut*.
(<http://kirjastoseura.kaapeli.fi/etusivu/seura>)
- Suomen kirjastoseura, 31.3.2006. *Kirjastoseurojen neuvottelukunta*.
(http://kirjastoseura.kaapeli.fi/admin/liitteet/liite_734)
- Suomen kirjastoseura, 4.4.2006. *Suomen kirjastoseuran strategia, liite 362*
(http://kirjastoseura.kaapeli.fi/etusivu/seura/muuta?query_start=11)
- Suomen kirjastoseura, 2.4.2006. *Tietoa Suomen kirjastoseurasta*.
(<http://kirjastoseura.kaapeli.fi/etusivu/seura/tietoa>)
- Suomen kirjastoseura, 3.4.2006. *Toimintasuunnitelma 2006, liite 669*
(<http://kirjastoseura.kaapeli.fi/etusivu/seura/muuta>)
- Suomen kirjastoseura, 1.4.2006. *Työryhmät ja toimikunnat*.
(<http://kirjastoseura.kaapeli.fi/etusivu/seura/toimielimet>)
- Suomen tieteellinen kirjastoseura, 2.4.2006. *Seuran toimintasuunnitelmat. 2006*.
(<http://pro.tsv.fi/stks/> ja "Arkisto"-linkki)
- Suomen tieteellinen kirjastoseura, 2.4.2006. *Seura tarjoaa jäsenilleen*.
(<http://pro.tsv.fi/stks/> ja "Seura"-linkki)
- Suomen tieteellinen kirjastoseura, 3.4.2006. *Työryhmät*.
(<http://pro.tsv.fi/stks/> ja "Työryhmät"-linkki)

- Suomen tieteellinen kirjastoseura, 4.4.2006. *Yhteinen ääni kirjastoseurojen tulevaisuuden haasteena.*
(<http://pro.tsv.fi/STKS/signumnew/200503/Signum3Karhula.pdf>)
- Taanila, Aki 3.4.2006. *Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät.*
(<http://myy.helia.fi/~taaak/t/> ja "Excel vai SPSS"-linkki)
- Tietoasiantuntijat, 3.4.2006. *Alan kuvaus.*
(<http://www.tietopalveluseura.fi/fi/cfmldocs/index.cfm?ID=1064>)
- Tietoasiantuntijat, 2.4.2006. *Historia.*
(<http://www.tietopalveluseura.fi/fi/cfmldocs/index.cfm?ID=1061>)
- Tietoasiantuntijat, 2.4.2006. *Liity jäseneksi.*
(<http://www.tietopalveluseura.fi/fi/cfmldocs/index.cfm?ID=1070>)
- Tietoasiantuntijat, 4.4.2006. *Mitä työryhmät tekevät?*
(<http://www.tietopalveluseura.fi/fi/cfmldocs/index.cfm?ID=1078>)
- Tietoasiantuntijat, 1.4.2006. *Toiminta ja tavoitteet.*
(<http://www.tietopalveluseura.fi/fi/cfmldocs/index.cfm?ID=1059>)
- Tilastokeskus, 25.3.2006. *Otoksen koko ratkaisee.*
(<http://www.stat.fi/tup/verkkokoulu/data/tlkt/01/04/index.html>)
- Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (I), 2.4.2006. *Kyselylomakkeen laatiminen.*
(<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>)
- Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (II), 2.4.2006. *Postikyselyaineiston kokoaminen.*
(<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/postikysely/postikysely.html>)
- Wigell-Ryynänen, Barbro 3.4. 2006. *Henkilökunta ja huomisen kirjasto.*
(http://kirjastoseura.kaapeli.fi/etusivu/jasen/lehtiarkisto?modeyki=yksi&takaisin=/etusivu/jasen/lehtiarkisto&teksti_id=2698)
(Ilmestynyt painettuna: Kirjastolehti 8/2004, jäsen sivuilla s.3)

Muut lähteet

- Alam, Tiina 4.4.2006. Sähköposti STKS:n taloussihteeriltä. (tiina.alam@helsinki.fi)
- Kainu, Pirjo 30.3.2006. Sähköposti Tietoasiantuntijoiden toiminnanjohtajalta.
(pirjo.kainu@tietoasiantuntijat.fi)
- Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokous 19.12.2005. Suomen kirjastoseuran tiloissa Helsingissä. Paikalla: Sinikka Sipilä, Tuula Ruhanen, Ringa Sandelin, Silja Rekomaa, Pirjo Kainu, Meri Kuula-Bruun ja Anne Nikulainen.
- Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokous 23.1.2006. Suomen kirjastoseuran tiloissa Helsingissä. Paikalla: Sinikka Sipilä, Tuula Ruhanen, Ringa Sandelin, Pirjo Kainu, Meri Kuula-Bruun, Saara Ihamäki, Anne Nikulainen ja Tiina Pietiläinen.
- Kirjastoseurojen neuvottelukunnan kokous 17.3.2006. Suomen kirjastoseuran tiloissa Helsingissä. Paikalla: Sinikka Sipilä, Tuula Ruhanen, Ringa Sandelin, Pirjo Kainu, Anne Nikulainen ja Tiina Pietiläinen.
- Sipilä, Sinikka 2.4.2006. Sähköposti SKS:n toiminnanjohtajalta.
(sinikka.sipila@fla.fi)
- 20.2.2006–17.3.2006 kyselymme saapuneet vastaukset (1170 kpl) Suomen kirjastoseuran, Suomen tieteellisen kirjastoseuran, Finlands svenska biblioteksforeningin ja Tietoasiantuntijoiden jäseniltä.

Tietoasiantuntijat
Finnish Information Specialists

Hyvä kirjasto- ja tietopalvelualan järjestön jäsen!

Tämä on jäsenkysely, johon vastaamalla voit vaikuttaa järjestösi tulevaisuuteen. Kysely koskee kirjasto- ja tietopalvelualan järjestöjen tiiviimpää yhteistyötä tai mahdollista yhdistymistä. Osallistu siis ja vaikuta!

Kysely lähetetään kaikille Finlands svenska biblioteksforening rf:n, Suomen kirjastoseura ry:n, Suomen tieteellinen kirjastoseura ry:n ja Tietoasiantuntijat ry:n jäsenille. Jos olet useamman seuran jäsen, saat myös useamman kyselylomakkeen, koska jokainen järjestö huolehtii kyselyn lähettämisestä omille jäsenilleen. Pyydämme, että vastaat vain sen järjestön kyselyyn, johon koet olevasi eniten sitoutunut.

Kirjastoseurojen neuvottelukunta on perustettu em. järjestöjen yhteistyöelimeksi 10.6.2004. Neuvottelukunta on sateenvarjo-organisaatio, jonka itsenäisiä jäseniä järjestöt ovat. Neuvottelukunnan tehtävänä on lisätä yhteistyötä kirjasto- ja tietopalvelualan järjestöjen kesken ja tuoda enemmän näkyvyyttä alalle julkisuudessa.

Kysely toteutetaan opinnäytetyönä. Suomen Liikemiesten Kauppaopiston kirjasto- ja informaatiopalvelun merkonomiopiskelijat Anne Nikulainen ja Tiina Pietiläinen ohjaajanaan lehtori Markku Komulainen toteuttavat kyselyn.

Kysely on välttämätön, jotta jäsenistön mielipide järjestöjen yhteistyöstä ja mahdollisesta yhdistymisestä saadaan selville. Kyselyn tulokset auttavat seuroja kehittämään yhteistyön suuntaa.

Lomakkeen viimeinen **palautuspäivä on 28.2.2006**. Kuoressa on valmiiksi maksettu palautuskuori.

Kiitämme etukäteen vastauksestasi! Kyselylomakkeen mukana olevan henkilötietolomakkeen täyttäneiden kesken arvotaan neljä Lippupalvelun lahjakorttia, á 50 €. Henkilötietojen antaminen on vapaaehtoista. Opiskelijat erottelevat henkilötietolomakkeet vastauksista heti kuorien avaamisen yhteydessä. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastajien henkilöllisyys ei tule missään vaiheessa ilmi.

Helsingissä xx.2.2006

Kirjastoseurojen neuvottelukunnan puolesta

Sinikka Sipilä, Suomen Kirjastoseura

Kirjastoseurojen neuvottelukunta:

Silja Rekoma, Tietoasiantuntijat ry

Tuula Ruhanen, Suomen tieteellinen kirjastoseura – Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund ry

Ringa Sandelin, Finlands svenska biblioteksforening

Sinikka Sipilä, Suomen Kirjastoseura

Tietoasiantuntijat
Finnish Information Specialists

Till föreningsmedlemmar på biblioteks- och informationsområdet!

Här kommer ett frågeformulär, som ger dej möjlighet att påverka din förenings framtid. Det handlar om ett närmare samarbete eller en eventuell sammanslagning av föreningarna på biblioteks- och informationsområdet. Besvara och påverka!

Frågeformuläret sänds ut till alla medlemmar i Finlands biblioteksörening rf., Finlands svenska biblioteksörening rf., Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund rf. och Tietoasiantuntijat ry. Om du är medlem i flere av dessa föreningar kommer du att få flere formulär eftersom alla föreningar sänder dem till sina medlemmar. Besvara och sänd endast till den förening som du känner bäst för.

Biblioteksöreningarnas samarbetsorgan grundades 10.6.2004. Det är en paraplyorganisation, där medlemmarna är självständiga föreningar. Samarbetsorganet skall befrämja det gemensamma arbetet mellan de olika föreningarna och göra branschen mera synlig i offentligheten.

Frågeformuläret görs som ett examensarbete av Anne Nikulainen och Tiina Pietiläinen från Suomen Liikemiesten Kauppaopisto under handledning av lektor Markku Komulainen.

Frågeformuläret är ytterst angeläget för att kartlägga medlemskårens åsikt om ett närmare samarbete och eventuell sammanslagning. Resultatet kommer att vara riktgivande för hur Biblioteksöreningarnas samarbetsorgan kommer att gestalta det gemensamma arbetet i framtiden.

Frågeformuläret bör sändas in senast 28.2. 2006. Frankerat returkuvert medföljer.

Tack på förhand för ditt svar! Fyra gåvokort från Biljettjänst/Lippupalvelu å 50 euro lottas ut bland dem som sänt in de kontaktuppgifter som följer med frågeformuläret. Kontaktuppgifterna är frivilliga. Den svarandes identitet framgår inte av frågorna och alla svar behandlas konfidentiellt.

Helsingfors xx.2.2006

På biblioteksöreningarnas samarbetsorgans vägnar

Sinikka Sipilä, Finlands biblioteksörening rf

Biblioteksöreningarnas samarbetsorgan:
Silja Rekomaa, Tietoasiantuntijat ry
Tuula Ruhanen, Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund ry
Riina Sandelin, Finlands svenska biblioteksörening
Sinikka Sipilä, Finlands biblioteksörening rf

2 MIELIPITEET YHTEISTOIMINNASTA

2.1 Mikä on mielestäsi saatekirjeessä mainituille neljälle seuralle tavoiteltavin yhteistyömuoto/aste? (Ympyröi mielipidettäsi parhaiten kuvaavan vaihtoehdon kirjain.)

Vaihtoehtojen a-c tavoitteena on lisätä yhteistyötä alan sisällä, nostaa esiin alan yhteiskunnallista merkitystä, lisätä alan näkyvyyttä ja vaikuttaa alan puolesta.

a) Jatketaan vanhaan malliin

- Kukin seura toimii itsenäisesti.
- Kirjastoseurojen neuvottelukunta on niiden epävirallinen yhteistyöelin.

b) Perustetaan virallinen yhteistyöelin, jonka alla seurat toimivat itsenäisinä

- Rekisteröity organisaatio, jonka jäseniä em. seurat ovat. Omat lehdet pysyvät.
- Seuroilla voisi olla yhteiset toimitilat, tiedottaminen, kirjanpito ja jäsenrekisteri.
- Jäsenmaksu saattaisi nousta.

c) Vanhat seurat lakkautetaan ja tilalle perustetaan yksi uusi seura

- Jäseniä voivat olla kaikki kirjasto- ja tietopalvelualan henkilöt.
- Jäsenmaksu saattaisi nousta.
- Toiminta jakautuisi alan eri sektoreilta edustaviin osastoihin, joilla myös lehdessä ja verkkosivuilla omia sivuja (molemmilla kotimaisilla kielillä).

d) En kannata mitään näistä, vaan ehdotan, että:

2.2 Sopivimmat yhteistyökumppanit seurallesi:

(Vastaa a-d - kohdissa ympyröimällä mielipidettäsi parhaiten kuvaava numero ja vastaa e-kohtaan, jos sinulla on tiedossa jokin muu alan seura)

	Ei lainkaan sopiva	Melko sopiva	Sopiva	Erittäin sopiva	En osaa sanoa
a) Suomen kirjastoseura	1	2	3	4	☐
b) Suomen tieteellinen kirjastoseura	1	2	3	4	☐
c) Finlands svenska biblioteksförening	1	2	3	4	☐
d) Tietoasiantuntijat ry	1	2	3	4	☐
e) muu alan yhdistys/seura, mikä:	1	2	3	4	☐

3 TAUSTATIEDOT AINEISTON TILASTOLLISTA RYHMITTELYÄ VARTEN

(Vastaa ympyröimällä oikea vaihtoehto.)

3.1 Ikäryhmä

- a) > 25 vuotta
b) 26 – 35 vuotta
c) 36 – 45 vuotta
d) 46 – 55 vuotta
e) 56 vuotta <

3.3 Työpaikka

- a) kansalliskirjasto
b) yliopistokirjasto
c) ammattikorkeakoulun kirjasto
d) yleinen kirjasto
e) julkishallinnon tietopalvelu tai kirjasto/erikoiskirjasto
g) yritys tai organisaatio
h) muu, mikä:

3.2 Sukupuoli

- a) nainen
b) mies

3.4 Jäsenyys seuroissa tällä hetkellä → Montako vuotta kuulunut seuroihin:

(Vastaa ympyröimällä jäsenseuraasi vastaava kirjain, ja jäsenyyksikääsi vastaava vuosit määrä.)

a) Suomen kirjastoseura	alle 5 v.	5 - 15 v.	yli 15 v.
b) Suomen tieteellinen kirjastoseura	alle 5 v.	5 - 15 v.	yli 15 v.
c) Finlands svenska biblioteksförening	alle 5 v.	5 - 15 v.	yli 15 v.
d) Tietoasiantuntijat ry	alle 5 v.	5 - 15 v.	yli 15 v.
e) muu alan seura, mikä:	alle 5 v.	5 - 15 v.	yli 15 v.

1 TYYTYVÄISYYS OMAAN SEURAAAN

1.1 Mikä/mitkä seuraavista kuvaa parhaiten toimintaasi seurassa? (Ympyröi aktiivisuuttasi parhaiten kuvaavien vaihtoehtojen kirjaimet.)

a) En erityisesti seuraa seuran toimintaa		c) Seuraan seuran internetsivuja
b) Luen jäsenlehteä		e) Osallistun seuran järjestämille matkoille
d) Osallistun seuran järjestämiin koulutuksiin		g) Kuulun seuran hallitukseen/olen toimihenkilö
f) Kuulun seuran työryhmään		

1.2 Kuinka tyytyväinen olet: (Vastaa kaikkiin kolmeen kohtaan ympyröimällä mielipidettäsi parhaiten vastaava numero.)

	Erittäin tyytymätön	Tyytymätön	Tyytyväinen	Erittäin tyytyväinen	En osaa sanoa
a) oman seurasi toimintaan?	1	2	3	4	☐
b) oman seurasi jäsenetuihin?	1	2	3	4	☐
c) oman seurasi lehteen?	1	2	3	4	☐

1.3 Mitkä ovat tärkeimmät syyt kuulua seuraan? (Ympyröi korkeintaan kolme sinulle tärkeintä syytä.)

- a) jäsenlehti
 b) seuran verkkosivut
 c) yhteydet kollegoihin
 d) alan tapahtumien ja kehityksen seuraaminen
 e) aate
 f) koulutustilaisuudet
 g) edunvalvonnan tukeminen
 h) muu syy, mikä: _____

1.4 Mielipiteesi nykyisestä jäsenmaksusta? (Ympyröi parhaiten sopiva vaihtoehto.)

Liian pieni	Sopiva	Liian suuri	En osaa sanoa
1	2	3	☐

Voisi olla suurempikin, jos sillä saisi enemmän...mitä?

1.5 Mitä asioita toivoisit kehitettävän seurassasi:

---

1 Din aktivitet och ditt intresse för föreningen

1.1 Vilket/vilka av följande beskriver bäst din aktivitet i föreningen?

(Ringa in de bokstäver som bäst beskriver din aktivitet)

- a) Jag följer inte föreningens verksamhet
- b) Jag läser medlemstidningen
- c) Jag läser föreningens webbsidor
- d) Jag deltar i utbildningstillfällen som föreningen ordnar
- e) Jag deltar i de resor föreningen ordnar
- f) Jag hör till en arbetsgrupp inom föreningen
- g) Jag hör till föreningens styrelse / jag är anställd av föreningen

1.2 Hur nöjd är du med...

(Besvara alla tre frågorna genom att ringa in den nummer som bäst motsvarar din åsikt)

	Mycket missnöjd	Missnöjd	Nöjd	Mycket nöjd	Ingen åsikt
a) Föreningens verksamhet?	1	2	3	4	☐
b) Föreningens medlemsförmåner?	1	2	3	4	☐
c) Föreningens tidning?	1	2	3	4	☐

1.3 Varför hör du till föreningen? (Ringa in de viktigaste orsakerna – högst tre.)

- a) medlemstidningen
- b) föreningens webbsidor
- c) kontakter till kollegorna
- d) möjligheterna att följa med händelser och utveckling inom området
- e) ideologiska orsaker
- f) utbildningstillfällen
- g) intressebevakning
- h) annan orsak, vilken: _____

1.4 Den nuvarande medlemsavgiften är (Ringa in det alternativ som bäst motsvarar din åsikt)

För låg   Lämplig   För hög   Ingen åsikt
 1   2   3

Den kunde vara högre, om man fick mer för den. Konkretisera:

1.5 Vilka områden skulle du önska att utvecklades i din förening?

---

2 Samarbete mellan föreningarna

2.1 Vilken samarbetsform/-grad för de fyra föreningarna som nämns i följebrevet borde eftersträvas? (Ringa in den bokstav som bäst motsvarar din åsikt)

De olika samarbetsmodellerna i alternativ a-c syftar till att öka det inre samarbetet inom området, att visa på områdets betydelse i samhället, att öka dess synlighet i offentligheten och att verka till dess förmån.

- a) **Föreningen fortsätter att fungera enligt nuvarande modell**
- Varje förening fungerar självständigt
  - Biblioteksföreningarnas samarbetsorgan är föreningarnas inofficiella samarbetsorgan
- b) **Ett nytt officiellt samarbetsorgan grundas, under vilket föreningarna verkar självständigt**
- En registrerad organisation, vars medlemmar utgörs av **föreningarna**. De egna tidningarna kvarstår.
  - Föreningarna kunde ha gemensamma verksamhetsutrymmen och informationskanaler, gemensam bokföring och gemensamt medlemsregister.
  - Eventuell höjning av medlemsavgiften
- c) **De gamla föreningarna avskaffas och i deras ställe grundas en ny förening**
- Alla inom biblioteks- och informationsområdet kan vara medlemmar
  - Eventuell höjning av medlemsavgiften
  - Verksamheten delas upp i avdelningar som representerar de olika sektorerna. Varje avdelning ansvarar för sin del av tidningen och webbsidan (på de båda inhemska språken).
- d) **Jag stöder inget av de ovannämnda förslagen utan föreslår att:**

2.2 Lämpligaste samarbetspartners för din förening:

(Ringa in det nummer som bäst motsvarar din åsikt för varje förening (a-d) och ringa in punkt e om du har uppgifter om någon annan förening inom området)

	Inte alls lämplig	Ganska lämplig	Lämplig	Mycket lämplig	Ingen åsikt
a) Finlands biblioteks förening	1	2	3	4	☐
b) Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund	1	2	3	4	☐
c) Finlands svenska biblioteks förening	1	2	3	4	☐
d) Tietoasiantuntijat ry	1	2	3	4	☐
e) annan organisation inom området, vilken:	1	2	3	4	☐

3 BAKGRUNDSFAKTA FÖR GRUPPERING AV STATISTIKMATERIALET

(Svara genom att ringa in rätt alternativ)

3.1 Åldersgrupp

- a) > 25 år
b) 26 – 35 år
c) 36 – 45 år
d) 46 – 55 år
e) 56 år <

3.2 Kön

- a) kvinna
b) man

3.3 Arbetsplats

- a) nationalbiblioteket
b) universitetsbibliotek
c) yrkeshögskolebibliotek
d) allmänt bibliotek
e) informationstjänst eller bibliotek inom offentlig förvaltning/specialbibliotek
f) företag eller organisation
g) annat, vad:

3.4 Nuvarande medlemskap i föreningarna → Antal år som medlem i föreningarna:

(Svara genom att ringa in den bokstav som motsvarar din förening och det antal år du varit medlem)

a) Finlands biblioteks förening	under 5 år	5 - 15 år	över 15 år
b) Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund	under 5 år	5 - 15 år	över 15 år
c) Finlands svenska biblioteks förening	under 5 år	5 - 15 år	över 15 år
d) Tietoasiantuntijat ry	under 5 år	5 - 15 år	över 15 år
e) annan förening inom området, vilken:	under 5 år	5 - 15 år	över 15 år